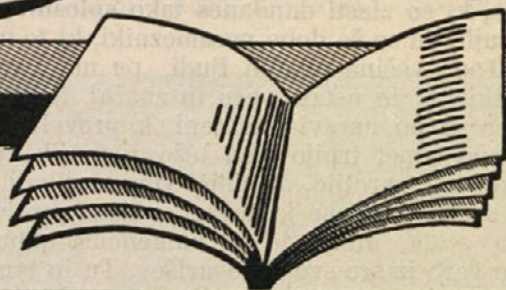

CVETJE

Letnik Ll.
Ljubljana

1934 - X.
Oktober

P. KRIZOSTOM:

Pevcu sončne pesmi

(Za 4. oktober)

Gozdovi so te rodili
v polnočni svili
skrivnostno šušteči . . .

Oblački v vsemirje hiteči
so tvoje blaženo rojstvo
svetu oznanili
ob rožnate zarje razcvitu,
ob luninem medlem bledenju
ob žarnem sončnem
 vstajenju.

Ves zlat si vstal;
roke si široko razpel
in si pesem sladko razodel,
da so ljudje zastrmeli
in začudilo se je nebo.
Ptički so s tabo zapeli
tako čudovito lepo.

Francišek — sončni brat,
zapoj nam svojo pesem
v tolažbo še enkrat!

Francišek — sin šuštečih gozdov,
pevec cvetnih poljan —
tvoj spev nam je znan.
Domač je, ves sladek, ves naš,
kot ti si ves naš — naš brat.
Zapoj nam pesem ptic in sončnih trat,
zapoj kot le ti peti znaš.

Mati in duševni boji otroka

Mati, ki je zvesta prijateljica svojih doraščajočih otrok, jim bo znala svetovati tudi v najtežjih in najbolj važnih vprašanjih. Mislim v prvi vrsti na duševne viharje, ki so zlasti dandanes tako splošni.

Nihče ne bo tajil, da se še dobe posamezniki, ki te ugonablajoče boje le malo poznajo. Toda večina mladih ljudi, pa naj žive v mestih ali na deželi, si le po težkih bojih ustale vero in značaj. Nekateri si dvome povzročajo sami, ker so po naravi nagnjeni k preveliki domišljivosti in razmišljanju, drugi zopet trpijo pod težo zunanjih vplivov. Saj se je dandanes tako rekoč vse zarotilo, da uniči vero v mladih srcih. Med temi zarotniki je lahko součenec, ki se je navzel svojega protiverskega duha od svojega nevernega očeta, ali pa je bil namenoma nahujskan, da izpodkoplje lepo cvetočo vero iz src svojih tovarišev. Tu in tam se najde učitelj, profesor, ki razlaga svojo naprednost tako, da ruši tam, kjer bi moral graditi. Tudi mojstri in pomočniki po delavnicah in tovarnah skušajo dostikrat na brutalen način pridobiti mlade ljudi za svoje brezverske namene. Z grdim govorjenjem in sramotenjem vsega, kar je svetega, ugašajo dan za dnevom v srcih vajencev luč svete vere, ki je tako radostno plamtela v veselje dobre matere. Na druge vpliva slaba knjiga, ki seje dvom v mlado dušo, ali pa javno predavanje, ki ruši pod krinko znanosti temelje vere. Morda ovira razvoj verskega življenja v družini oče, ki je versko brezbrizen ter dá s tem svojim otrokom povod, da dvomijo, kdo ima prav: ali mati s svojo močno vero ali oče, čigar vera je tako rekoč mrtva. V mnogih primerih je vzrok dvomov nemoralno življenje, ki je nezdržljivo z neupogljivimi zahtevami svete vere.

Važno je, da poiščeš vzrok trpljenja, da boš lahko uporabila primerno sredstvo in zdravilo. Vprav tako važno je, da poznaš znake, ki te opozore, da so v duši otroka glede svete vere nastale težkoče. Opazila boš, da gine otroku veselje do molitve, ko ga je treba vedno izrečno opozoriti, naj se udeleži družinskih pobožnosti. Z bolestjo gledaš, kako umira veselje do cerkve in prejemanja svetih zakramentov. Ta znamenja pa še ne dokazujejo vselej, da je duša bolna. Ravno pri fantih nastopi doba, ko se gorečnost dozdevno ohladi, ne da bi oslabela moč vere. Vendar pa slišiš tuintam besedo, ki te prestraši, ali najdeš v otrokovi sobi sumljivo knjigo. Morda se tvoj otrok druži s tovarišem, ki mu ne zaupaš, ali je ozračje, ki v njem živi otrok izven doma, napolnjeno z dvomi, nemoralnostjo in raznimi zablodami življenja. Če se pokažejo taki znaki, ali če ti otrok odkrito prizna, da ima verske dvome, kaj potem?

Tudi v tem primeru te prosim, mati, imej *potrpljenje*. S silo se tako omahovanje ne da odstraniti. Nobenemu viharju ne sledi takoj popoln mir, ampak stresljaji so vedno bolj redki, dokler docela ne prenehajo. Vrzi kamen v vodo, in videla boš, kako se število krogov, ki jih padec kamna povzroči, vedno zmanjšuje, dokler se površina vode slednjic zopet umiri. Nikdar ne moreš zahtevati, da bi dvomi iz duše otroka na besedo, tako rekoč čudežno za vedno izginili in bi v njej nanovo zaživela pomlad verskega življenja.

Najbolj važno je, da se, v kolikor je mogoče, odstranijo vzroki, ki rušijo vero v otroških srcih. To pa moraš izvršiti pametno in modro. Prevelika in brezobzirna natančnost, s katero so hoteli že marsikateri starši pregnati in premagati težkoče iz duš svojih otrok, je često ostala brez uspeha. Četudi so ravnali z najboljšim namenom, so težave le še povečali.

Prepričanje se mlademu človeku ne da vsiliti; saj je že v njegovem bistvu, da se le težko ukloni katerikoli oblasti. S silo se morda doseže, da opravlja zunanje verske dolžnosti, toda kdo ti je porok, da jih izpolnjuje tudi v duhu, kakor to zahtevata Bog in Cerkev? Ali naj mlad človek na tvojo odgovornost nevredno prejme svete zakramente? S tem pa ni rečeno, da prepusti svojega otroka samemu sebi ter v brezdelju čakaj, da se bo stvar obrnila na boljše. To bi bilo drugo nasprotje. Med obema je zlata sreda:

Sv. Frančišek poje poslednjič svojo sončno pesem

o pravem času moder opomin ali tudi prošnja. Nikar ne misli, da si obtežiš vest, če otroka ob vsaki priliki, ki se ti nudi, ne kaznuješ ali ga neprestano ne opominjaš ter mu vedno ne groziš! Lahko se tudi zgodi, da ti še nezkušen dušni vodnik zapove, da sina toliko časa na vse mogoče načine obdeluješ, da se ti slednjič vda. Otrok pa vedno bolj in bolj zakrckne, postane neupogljiv, trmast in to morda za celo življenje.

Kdo je tega kriv? Znani so mi primeri, ko so možje cela desetletja živeli brez vere in sicer zato, ker so jim vero v domači hiši pristudili z neprestano vsiljivostjo. Vzgoja naj na mlado dušo vpliva kot solnce, ki vero

v srcu oživlja in ogreva, da se lepo razcvete, ne pa kot slana in toča, ki vse zamori in opustoši. Če se mladenič zave, da mu vzgojitelj zadržuje polet njegovih misli s tem, da ga hoče s silo pridobiti za neke nazore, se bo v času, ko bo tega zmožen, oprostil vseh teh vezi.

Mlad človek se bo ustavljal vsem dvomom, notranjim in onim, ki prihajajo v njegovo dušo od zunaj, ako bo verska vzgoja od nežne mladosti dalje prisrčna, ako bo v verskih resnicah temeljito poučen, ako bo vzgoja volje doma in v šoli močna, ako bo s pomočjo doslednega dela srce postalo jekleno, toda dobrohotno. Podlegel pa bo, ako je vera staršev le neko nejasno čustvo, le neka zunanost in podedovana navada, ne pa resnično življenje po veri, ki ga utrjuje času primerna verska znanost. Iz izkušnje lahko povem, da je nepoučenost v veri mnogokrat vzrok verskih zablod bodisi pri mladini, bodisi pri odraslih. Otroško pojmovanje vere ima tak človek tudi v zreli dobi svojega življenja. Je to tista ljubka zmes vere in poezije, ki na človeka vedno vpliva. Ko se pa znajde v viharju resničnosti, ki mahoma odnese vso poezijo, misli, da je s tem smrtno zadeta tudi vera. In vendar je katoliška vera razumu nedosegljivo bolj pravična, kakor življenjski nazori tistih, ki nočejo o veri ničesar več slišati. Res je, da presega vera naš razum, kadar se hočemo poglobiti v skrivnosti in globine božanstva, toda nikdar in nikoli ni v nasprotju z zdravim mišljenjem. Skrivnosti pa in sicer nedosegljive skrivnosti srečavamo v naravnem življenju in v prirodi vsepovsod.

Pa boš rekla: Kako naj pomagam otroku v primerih, ki zahtevajo bolj globokega znanja; vse moje versko znanje obstoja v tem, kar sem se pred davnim časom učila v šoli! Vem, da si pri marsikaterem vprašanju v zadregi. Zato ti pa Cerkev daje na razpolago prijatelje mladine, katoliške duhovnike ter mladinske organizacije, ki tako blagodejno vplivajo na mladino, jo varujejo verskih in nravnih zablod ter so vprav vsled tega pravi blagoslov človeštva. Tam naj se tvoj otrok posvetuje, tam mu bodo razpršeni dvomi, ki ga vznemirjajo. Naj le zaupno in odkritosrčno razodene svojo bol. Srečen je mlad človek, ki mu je tak prijatelj mladine luč, verska organizacija pa opora na poti k cilju!

Kako važna je ta pomoč za doraščajočo mladino, zna ceniti zlasti tisti človek, ki je moral sam brez vsake opore izvojevati v nemirnih in prečutih nočeh vroče boje svoje mladosti. Gotovo je najbolj primerno, če ima lastni oče veselje in zmožnost, da z besedo in zgledom priskoči na pomoč boreči se duši. Toda tudi v tem primeru imaš kot mati važno nalogo. Kdor se bori za Boga in hoče doseči zmago, potrebuje božje pomoči, ki mu jo izprosi z molitvijo. Naj te spomnim na besedo sv. Frančiška Saleškega. Neka mati mu potoži, da ne more in ne more v srcu svojega sina vzbuditi veselja do vere, akoravno mu vedno prigovarja. Svetnik ji reče: »Namesto, da svojemu sinu govoriš vedno o Bogu, govori pogosto z Bogom o svojem otroku.« Medtem, ko se otrok bori za svojo vero, moli, o mati, moli veliko in pobožno. S tem mu postaneš zaveznica v svetem boju in za zmago se bo v prvi vrsti zahvalil tebi.

Je glas, ki govori v nas in tako rekoč na dnu duše, če si zatismemo uho pred hruščem stvari in hočemo le še Boga poslušati. Mozes in preroki učencema iz Emavsca niso bili jasni: tedaj je prišel Jezus in ob zvoku njegovega glasu so se razpršile sence, ki so jima zakrivale razum. Nekaj neznanega se je prebudilo v njih, tako da sta rekla drug drugemu: »Ali ni bilo najino srce goreče v nama, ko je nama po poti govoril in razlagal pisma?«

Lamennais.

Mamka¹

Nikoli ni imela drugega imena kakor »Mamkica«, tudi ne, ko je bila še otrok in ni sicer nič »malega« oskrbovala kakor piščance in račke na kmetiškem dvorišču. Že kot prav majhna deklica je bila podobna mamicam. Urna, razumna, zmeraj skrbna za koga ali za kaj. Zato se ji ni prav nič težko zdelo varovati bratce, ki so pozneje prišli na svet, pustila je, da so ji le-ti delali silo: »Mamkica tukaj!«, »Mamka tamkaj!«, »Mamkica, igray se z nami!«, »Mamka, poj!«, »Mamka, delaj!«.

Trije dečki so se je oklepali bolj kakor matere. Seveda je le-ta tudi po zadnjem rojstvu ostala bolelna in poslej je zelo pogosto morala ležati v postelji, dokler ni po nekaj letih bolehanja ter hiranja umrla in zapustila svojega moža s štirimi otroki, od katerih je imel najmlajši dve leti in najstarejša, Mamka, še ne dvanajst.

Ko so mater pokopali, je pristopila Mamka k očetu, ki je nemo in zelo žalosten sedel pred ugaslim ognjem na ognjišču in buljil v pepel.

»Oče,« je rekla, »na mene se lehkó zanesete.«

Mož jo je, prvič, vzel na svoja kolena in dejal: »Če bi tebe ne imel!« In zdaj je jokala Mamka bolj kakor takrat, ko so pokopavali mater; takrat jo je bila še vse preveč prevzela skrb za bratce.

Odslej Mamka ni več hodila v šolo. Postala je bila desna roka svojega očeta in je obravnavala in gospodinjala na dvorišču namesto svoje umrle matere. Svoji dve kiti, ki sta ji prej viseli po plečih, je ovila okrog glave na vrhu, čez je pa poveznila belo zavijačo ali avbo, s tem je bila stopila v krog odraslih. Delala je kakor dekla. Njeno belo zavijačo je bilo povsod videti. Na skednju, v kašči, v kleti, na polju, v kuhinji, zadaj za hlapcem, zadaj za deklo: kakor mala miška je ves dan drobnela in stopicala navzgor, navzdol, in zmerom je nosila nekaj sonca s seboj.

Iz njenih bratcev so postali prekrasni, zdravi, raskavi kmetiški mladci. Le-ti, kakor oče, so imeli zelo radi Mamkico ter se je oklepali, bila jim je bolj potrebna kakor vsakdanji kruh.

Ko je bil mladi brat star deset let, se je Mamka prvič spomnila svoje lastne starosti. Dvajset let je stara... šele... ali že?! Nikoli ni bila štela let in ne ve, ali je bila pri tem dobila ali zgubila. »Ali je to zelo mlado za Mamko, ali zelo staro, njenih dvajset let?!« Radovedna je pogledala v zrcalo, — saj je najmanj poznala svoj lastni obraz; odzela je zavijačo in spustila svoji kiti. Potem se je pogledala najprej od daleč in nato od blizu. Bila je zagorela, rdeče nadahnjena v lica, okroglasta, z velikimi, resnbnimi, sivimi očmi. Otroško vzbočeno čelo in nekoliko privihan nos sta bila v prav prijetnem nasprotju s težko resnobo oči in s trpkimi rdečimi usti. »Če je tak-le obraz zelo grd,« si je mislila v skrbeh.

Zdajci pa zadoni od spodaj zapovedovalno v to razmišljanje glas otrok:

»Mamka, Maamkica, Maaamkica, i, kje pa že spet tičiš?!«

»Mamka, pridi no doli!«

»Maaamkica, da bi te koklja, kje so pa ključiči?!«

¹ Izvirnik ima izraz: »M a m e t t e« = mamka, mamicica. V franc.-švic. narečju. Knjižna francoščina ima v tem pomenu besedo »m a m a n«. — Deklici naše povesti so mlajši bratci vzdeli ime »mamka«, prijelo se je in postalno lastno ime. — Prip. prev.

In že je ceptala in taptala in škrabljala divja tolpa po stopnicah. Hitro je poskrila svoji dve debeli kiti pod zavijačo.

»Dro, dro, prec' pridem.«

Razen svojih lačnih treh mladcev je v kuhinji našla lovca Marcela, kateri je hotel govoriti z očetom zavolj neke dogodivščine z divjimi lovci.

Prinesla je in postavila pred moške vina, kruha in slanine. Trije mladci so takoj prigriznili, lovec je pa izpil samo požirek vina, gugal se je na svojem stolu in ni pustil Mamke iz oči.

»Mamka, kako ste postala lepa v zadnjem času, človek ne bi verjell«

»Eh, ne govorite tako neslano!«

»Ne, prisežem Vam,² to je moja prava misel, prav nič se ne šalim.«

Hotela je biti huda, pa se ji ni dobro posrečilo, ker je čutila, da ji pričinja zavijača lezti nizdolu nad kitama, ki ji je bila v naglici stlačila pod njo.

Mladci so bili to seveda že davno opazili in najmlajši je zahrbtno in skrivaj potegnil pentljo. Na, zdaj jo je pa imela. Vsi lasje so ji zdrknili preko pleč. Kakor divja mačka je skočila proti porednežu, toda lovec jo smeje zgrabi za roko:

»Pustite ga, Mamka, to ni nobena nesreča. Zdaj vsaj vem, da ne nosite lasulje... Kakšna griva je to!« —

Poskušala je izmuzniti svojo roko, ali pretrdo jo je držal. Udarjala je z nogo, oblila jo je rdečica, lovec se je pa smejal... nato je utihnila in imela solze v očeh. Zdaj je lovec postal rdeč kakor kuhan rak ter jo je spustil.

Jezila se je nanj zaradi tega še dolgo časa. On si pa ni nič storil iz njene nejevolje in ker je rad prišel k njenemu očetu, je večkrat po tem ovinku govoril z njo.

Včasih je skrivaj gledala za njim zadaj za zastori, in priznati si je morala, da je postaven in lep mladenič. Marsikatere mladenkice so se mu nasmihale, zlasti plavolasa Sabljačeva hči pri svojih šestnajstih letih. Mamka ni mogla trpeti plavolask — pač vprav zato, ker jih je lovec rad gledal.

Pri praznovanju po dokončani žetvi je plesal s plavolaso Sabljačevo. Mamka je videla pri svojem oknu. Za ples ni imela prav nobenega časa. Obnašanje Sabljačeve hčere se ji je zdelo nezaslišano. Kako je ta ženska osebeca položila roko na njegova pleča, kako blizu je sklanjala svoje lice k njegovemu! Fej bodi obema! Ona je 'taka' in tudi on je lahkomišeln ptič. I, saj je bila to že vedno vedela. Fej!

Toda zvečer nato je najprej njemu voščila »lahko noč«, prejela je pa le razmišljen odgovor. Ni obstal pri njenih vratih. Tedaj ji je bilo, kakor da se ji je bilo srce skrčilo, tako težko — tako težko.

Naslednjo nedeljo je lovec sedel v cerkvi zadaj za njo, in ona ni mogla moliti. Po božji službi je pa hotela ponosno iti mimo njega; stal je pri vratih in zdelo se je, da jo pričakuje. Ali pa je morebiti vendar čakal na plavolaso Sabljačevo hčer?!

Pomočil je svoje prste v kotliček z blagoslovljeno vodo ter jih držal resnobno njej naproti. Plaho se je doteknila njegovih prstov ter se pokrižala. — Ali je pač opazila to Marija, naša ljuba Gospa, v stranski kapeli?! Ali je bil ljubi Bog nejevoljen nad tem?!

Zunaj se smehlja poletje, travniki niso nič drugega kakor cvetlična preproga in — ne: ni mogoče povedati, zakaj je svet danes tako lep!

² Pri Francozih je vikanje splošno v navadi. — Prip. prev.

Popoldne si je nadela svetlo obleko in se šla sprehajat — — — prvič brez otrok. Bila je tako vesela, tako slovesno nastrojena, da je celo, kakor imajo mestni ljudje navado, stopila v visoko travo, da bi trgala velike marjetice ali kresnice, imela je polne roke belih zvezdic z zlatim srcem. Šla je dalje do gozdnega travnika, tjakaj, kjer v velikih množinah cveto temnovišnjeve potočnice ali spominčice. Travnik je bil mokroten, tako mokroten, da se je Mamka kmalu v njem pogreznila do gležnjev; tukaj je močvirno, toda onkraj čez potok, tam je suhi gozd in v gozdu stoji gozdarska hiša.

Do tja ... ne, do tja ne gre, pač pa v bližino.

Od druge strani potoka jo opazi lovec ter se smeje: »Mamka, počakajte, poneseš Vas semkaj.«

Mamka je bila le preveč prestrašena, ko ga je zagledala; saj vendar ni bila prav nič slutila, da je lovec tukaj!

»Kaj Vam pride na misel!«

Ko si pa boječe od enega kamna do drugega išče poti, postaja zmeraj hušje, in zdaj je celo popolnoma zabredla v močvirje.

V nekaj skokih pride le-sèm Marcel, pogumno jo zgrabi pod koleno ter jo visoko dvigne. Držala se je napeto in trdno in ravno kakor sveča, v eni roki je vihtela svoje cvetlice, da bi se obdržala v ravnovesju, v drugi roki pa svoj slamnik, v svoji zadregi se je pa držala tako nerodno, da je izgubila ravnotežje in se z lovecem vred usedla sredi potoka. Kakor dolžnosti zvesta je visoko dvigala cvetlice in slamnik in osupli lovec ni spustil njenih nog. Nista vedela, kako se je vse to moglo tako zgoditi. — — — Potem, ko sta bila zadosti občudovala drug drugega, sta končno vstala, in potlej sta se ves popoldan smejala nad pustolovščino. On jo je popeljal k svoji materi v gozdarsko hišo. Skrbna mati se je nemalo prestrašila, ko je zagledala postavi, od katerih je curljalo, nato je pa kar najhitreje poskrbela suhih oblačil.

Vse popoldne sta tedaj sedela v gozdu pred hišico ter se smejala. Ona je razpletla svoje težke lase, da bi jih posušila na soncu. Marcel pa si je skozi to kopreno hotel ogledati svet in če je govoril z njo, tedaj je bil zmeraj eden ali drugi njen koder ovil okoli svoje roke.

Mati si ni mogla odreči, da ne bi zlikala Mamkine obleke; ali zmerom znova je skrbno pogledala skozi vrata.

Kako hitro je bil takrat prišel večer! Mamka je komaj mislila na to, da pojde domov. Toda morala je iti. Marcel jo je spremljal, da ne bi zgrešila pota. Za roko jo je držal in ni nič govoril. Če so se pa njune oči srečale, sta se oba rahlo smejala in sramežljivo.

Ko so bile prve vaške hiše vidne s svojimi rdečimi lučicami, sta oba obstala. Okoli njih so cvrčali murenčki, kresnice so plesale pod zvezdami in lipa ob poti ju je ovila v plašč prijetne vonjave in sinjih senc.

»Mamka, ljuba mala Mamka, kajne, da sva si dobra in da se imava rada?!«

Nič ni mogla odgovoriti. Bilo je preveč slovesno v nji in zdelo se ji je, kakor da bi vse poslušalo njene neokretne besede. Samo pritisnila je svoja lica na njegov obraz.

Poljubil jo je na usta.

»Mala Mamka, kdaj bova obhajala ženitnino?!«

»Nikoli, lovec, zakaj oče ti je ne dá. On jo bolj potrebuje kakor ti!«

»Pojdi,« ji je bil dejal, »če nas moreš zapustiti s tremi otroki in z zadolženim gospodarstvom! Pojdi k svojemu lovecu, ki mora sam skrbeti za mater in brate in sestre.«

Mali brat je krčevito jokal in rjul v svoji postelji, druga dva nista hotela jesti, oče ni hotel nič več živeti.

Mamka je ostala na svoji postojanki kakor hraber vojščak, spet si je nadela zavijačo, opasala se s predpasnikom ter je z obema rokama držala in krotila svoje ubogo srce.

Leta so pretekla. Lovec se ni bil oženil; tudi on je delal in se trudil za svojo družino, za domače.

Na kmetiškem posestvu je šlo bolje; stari oče je bil zadovoljen; kadar je bil pospravil žetev v skedenj ali prodal tele, je imel navado reči:

»Otroci, povem vam ... zemlja, zemlja — samo to je!«

Najmlajši brat, ki je bil veliko v mestu, se je najprej oženil. Ostala dva se nista hotela. Imela sta Mamko — kajne?! Kje bi našla boljšo gospodinjo?!

Mamka bi rada počivala. Lovec še čaka nanjo. Ona čuti, čeprav o tem nič več ne govori. Na vasi sploh ne govorijo radi o rečeh, ki so komu pri srcu in ki jih človek vendar ne more spremeniti. Ni taka šega in ljudska navada.

Nazadnje je starejši brat vzel ženo, hčer nekega učitelja. Igra na klavir in ima strah pred prašiči. Mamka mora ostati pri njem doma; oče vendar ne more mirno gledati, kako gre premoženje rakovo pot zavoljo napačnega gospodarstva: »Mamka, reši zemljišče in staro hišo!«

In Mamko je spet povsod videti, na kašči, na polju, v kleti, zadaj za hlapcem, zadaj za deklo — pri očetu, od starosti oslabelem ... Leta so minula.

Mamka se je postarala. Lovec je obubožal; med vojno je izgubil svojo službo. Hvala Bógu, da so njegovi bratje in sestre že zdavnaj postali godni. Pri Mamkinem bratu je stopil v službo in sprejel opravila vélikega hlapca. Sicer ni nič več najmlajši, toda on stori in naredi in opravi več kakor vsi ostali skupaj. In lep je ostal. Neupognjen, mišičast, z mladostnimi potezami pod gostimi sivimi lasmi. Zmeraj dela in molči, odkar je stopil v svojo novo službo.

Ob nedeljah sedi v cerkvi v družinski klopi ali „pruki“ in otroci mu pravijo „stric“, toda ne spi nikoli pod njihovo streho.

V tem poletju je Mamka postala utrujena in zdelana. Sicer še zmerom teka po stopnicah gori in doli, toda ni več tako kakor je bilo prej. Ne ve, kaj jo teži. Dokler ni nekega dne nič več mogla vstati. Težko je dihala in zelo jo je mrazilo; nekaj je ležalo na njenih prsih težko kakor meterski stot ali cent. Umetnost starih ženic v vasi je bila brez moči. Tudi mlada voditeljica ni mogla pomagati. Poklicati so morali zdravnika; pa tudi ta ve, kaj ji je, tudi le-ta ne more pomagati.

Vsa vas ve: Mamka pojde v večnost; le ona sama ne sluti. Ona misli, da je le prehlajenje in prosi, naj ji odpuste, da je s svojo boleznijo vprav ob žetvi ljudem na poti in da jim dela sitnosti in težave.

»Mamka, naprosili bomo gospoda župnika, da ti podeli svete zakramente, da boš spet zdrava.«

V očeh je imela vprašanje: »Ali že?!«

Prečastiti gospod je prišel ter ji odvezel vse grehe.

„Greh“ njenih oči, takrat, ko jih je poletje odprlo in so le-te gledale v Marcelove oči.

„Greh“ njenih rok, ki so bile njegove držale.

„Greh“ njenih ušes, ki so bila prisluškovala ljubeznivim besedam.

„Greh“ njenih ust, ki so bila njegova poljubila.

Gospod župnik jo je odvezal vsake krivde in je bil tako dober do nje, kakor še nikoli. Spomnil se je tudi vélikega hlapca in ga poklical s polja.

»Lovec,« mu je dejal, »brž pridi, Mamka hoče oditi od nas.«

Marcel je tačas malical. Jedel je kruh in slanino. Počasi in pre-mišljeno si je obrisal nož, ga zaprl, oblekel suknjič ter šel brez besed za župnikom.

Soba je bila polna ljudi, ki so se umaknili na stran, ko se je Marcel prikazal na pragu. Bil je večji kakor vsi drugi. To je opazila celo Mamka. Toda zakaj je nenadoma tukaj?!

— Ah, tako lepó je, da je tukajle! —

Lovec stoji pri njeni postelji, lahno poboža z roko njeno teme na glavi in reče: »Mamka, moja mala Mamka!«

Zdaj ve, da bo kmalu umrla.

»Dobra sva si, Marcel, rada se imava!«

Zunaj je zagrmelo v daljavi.

»Ž e t e v, požeto žito v snopih« — reče Mamka. Žetev, požeto žito v snopih mora priti domov. Lovec in ostali to vedó. On mora iti.

»Z Bogom, Mamka!«

»Kmalu spet pridi,« šepče le-ta, komaj slišno.

On pa prikima z glavó.

Spodaj je čuti, kako so se težkó zaprla hišna vrata.

Zgoraj zapre Mamka oči za vselej.

Na polju je bil v soju zahajajočega sonca naložen poslednji voz, njegovo snopje se je lesketalo kakor čisto zlato. Véliki hlapec je bil moral prav pridno delati in hitro nakladati, da bi bilo delo dokončano in da bi prehiteli pretečo nevihto.

Vse je bil spravil na varno.

Zadnji voz je zapustil polje, on pa obstane. Na poslednji snop se usede, podpre si glavo z roko in gleda naravnost v sonce, ki zahaja ter se potaplja.

Dolgo, dolgo gleda.

»Domov moramo...«

Neka roka se je položila na njegova pleča.

„Véliki hlapec“ gleda z velikimi očmi, debelo, skoro gospodovalno v sonce, nič več ne sliši...

Véliki hlapec je mrtev.

O Jezus, kako čudovita so pota, po katerih vodiš duše, ki te ljubijo in hrepene po tebi! Zdaj jih napolnjuješ z radostjo, drugič jih same pušiš v solzah; zdaj jim sam prideš nasproti, drugič se zdi, ko da te kličejo zaman kakor ženin Visoke pesmi. Dokazi ljubezni in usmiljenja!

Vse dobro pride od Boga, ki je najvišja dobrina, in vse, kar dela, je dobro, ker jemlje iz sebe. Na svetu ni zla razen greha; zakaj kazen za greh ni nobeno zlo, ker nas, če jo potrpežljivo prenašamo, pokori za greh in vselej zopet uredi, kar je greh spravil v nered.

Lamennais.

Sveta znamenja

(Nadaljevanje.)

Kelih

Nekoč, tega je zdaj že mnogo let, sem srečal kelih. Gotovo, saj sem jih bil že dosti videl, toda srečal sem ga takrat v Beuronu, ko mi je prijazni menih, ki je čuval sveto orodje, kazal zaklade zakristije.

Stal je na širokem vzočju, trdno in varno na dnu. Odporno se je dvigalo držalo in zelo vitko. Čutil si rastočo, stisnjeno, nosivno moč. Nekoliko nad sredo izrazito oblikovan glavčič in končno v višini držaja, tam, kjer je ozek obroč, plemenito moč družil še v poslednjo urejenost, je poganjalo tenko, ostro listje in v njem je počivala kelihova srčna posoda, časa.

Kako sem takrat občutil sveto skrivnost!

Ko da iz varnega, globokega dna raste nosivni držaj, v lepo zbrani moči in brsti iz nje tista oblika, ki je samo ena: sprejemanje, varovanje.

O čista, o sveta ti skrivnost, ti posoda, ki v lesketajočem se dnu skrivaš božje kaplje, neizrekljivi misterij strahotne, sladke krvi, ki je sam ogenj, sama ljubezen!

In misel je prodirala dalje. Ne, ni bila misel, bil je občutek, gledanje: Ali ne stoji tu svet? Stvarstvo, ki ima navsezadnje le en sam pomen? Človek, živo bitje, duša in telo, njegovo utripajoče srce . . . Ali ni Avguštin izrekel velike besede: V tem je najgloblje bistvo moje človečnosti, da sem »zmožen dojeti Boga«?

Posoda

Bilo je jutro. Povzpel sem se na višino in obrnil nazaj. Globoko spodaj je ležalo jezero in naokoli so v zgodnji svetlobi stale gore, velike in mirne. Vse je bilo tako čisto. Prostor za višave in drevesa s svojim nežno oblikovanim vejevjem tako sveža. In v meni samem vse moje bistvo tako polno jasne vesele moči, da mi je bilo, ko da žuborijo nevidni studenci, neslišni, in se vse dviga v jasnost, prostranost.

To sem razumel, da človeku more prekipeti srce, da stoji in dviga obličje in proži roke, kakor proži posodo, gori k neskončno dobrotljivemu, k očetu luči, k Bogu, ki je ljubezen, in mu daruje vse, kar stoji naokoli in v svetu samem v prepolni tihoti kipečega in svetlega. Biti bi mu moralo, ko da se s posode njegovih rok čisto in sveto vse dviga kvišku.

Kako je nekoč vendar stal Kristus na duševni višini in je svojo ljubezen, svoje utripajoče življenje kot popolnoma darovano žrtev prinesel Očetu v dar. Na tisti višini, katere prva stopnja je bila gora Morija, kjer je Abraham opravil svojo daritev. In pred to zopet ono mesto, kjer je véliki duhovnik poklonil svoj dar. In še kraj, kjer se je v davnih časih Abelov dar v iskreni čistosti dvigal k nebu.

Vedno se vzpenja ta višina in vedno je iztegnjena božja roka in vedno se dviga dar, ko mašnik — ne on, človek je vendar samo ničevo orodje — stoji pri oltarju in na razprostrtih rokah dviga posodo, pateno, na kateri leži beli kruh. »Sprejmi, sveti Oče, vsemogočni, večni Bog, ta brezmadežni dar, ki ga jaz, tvoj nevredni služabnik, darujem tebi, svemu živemu in pravemu Bogu, za vse svoje brezštevilne grehe in žalitve, in za vse okrog stoječe, da bo meni in njim v zveličanje in večno življenje.«

Jakopone da Todi

Roman advokata, frančiškana, svetnika.

(Nadaljevanje.)

Prostor za igre je okusno okrašen in vse naokoli so napete močne vrvi, tako da gledavci ne bi motili svečanosti iger, pa tudi zaradi varnosti. Na strani, ki je od sonca obrnjena, so napravljene posamezne tribune za odličnejše rodbine mesta Todija. Najzaljša med njimi je loža za rodbino Giakoma de Benedetti. Kot vemo, je sam odšel v Bolonjo s svojim prijateljem Polizzi in danes zastopa hišo prvič gospa Vanna sama. Pravkar je stopila s svojo spletično skozi lepo okrašena vrata in le pažek, oblečen v sinjemodro obleko, nosi njeno vlečko ter ji potem pomaga, ko stopi k pregraji, da pozdravi navzoče znane rodbine. Oči vseh se obrnejo k tej cvetlici, ki stoji tam smehljajoča se, lepa in ljubka kakor jutranja rosa. In ko stranka modrih ugleda njenega paža, jo le-ti viharno pozdravijo kot svojo zaščitnico in gospo. Stranka rumenih je ne malo zlovoljna, ko vidi kakšen vihar navdušenja je izzvala njena pojava.

Tisto veselo vrvenje, ki je še danes običajno, pred začetkom iger doseže višek in kmalu za tem stopita iz šotor, ki je okrašen z zlatim grbom mesta Todija dva klicarja odeta v prekrasno šarasto obleko, v rokah srebrne fanfare, in na znamenje trikrat zatrobita na štiri strani sveta; to je znamenje za začetek igre. Izpod nalašč pripravljenih šotorov privedejo paži modrih v sinje žametne plašče odete konje, na glavah imajo pritrjene perjanice. Iz nasprotne strani privedejo paži v rumenih oblekah prav toliko konj v zlatorumenih preprogah. Preproge so dragocene, zakaj vse so okrašene z grbi vitezov in pretkane z zlatimi nitmi. Takoj na to stopijo iz šotorov mladi vitezi, oboroženi z lahkimi kopji, odeti v srebrne in pozlačene oklepe, na čeladah frfotajo sinje in zlatorumene perjanice, vizirje na šlemih imajo po predpisih viteške borbe spuščene na obraz. Ko s pomočjo oprod zasedejo konje, se vitezi modre barve pri prvi rondi, ko jezdižjo vsenaokrog, globoko priklonijo pred ložo gospe Vanne, in zopet množica nazdravlja z veselimi klici njeni dobroti in lepoti. Sedaj fanfare drugič zadone, pričinja se borba: rumeni proti modrim, modri proti rumenim. Množica spremlja vsak gib, vsako kretnjo z glasnimi vzkliki priznanja, vzpodbude, pa prav tako ne štedi s porogo in zasmehom. Tu odloča po eni strani vitezova moč in mirnost konja, po drugi strani pa tudi spretnost in ne malo sreča. Stranka modrih se izredno dobro drži; zlasti neki vitez, močan in krepak, širokih pleč, je videti, kakor da je s konjem zraščten in prekrasen je njegov zalet. Množica spremlja njegove kretnje z rastočim odobravanjem, in res, že se mu posreči, da dvigne viteza rumene stranke raz konja in da konj sproščten z vihrajočo grivo zdivja po vsej širini tekmovališča. Vsi pristaši stranke modrih spremljajo igro z največjo napetostjo, in sedaj, ob prvem uspehu, zaori množica polna radosti in nazdravlja Vanni kot zaščitnici modrih z veselimi vzklikanjem. Kmalu je prva ronda končana; zopet nastopijo paži s srebrnimi fanfarami, naznanijo konec prve borbe in zmago stranke modrih. Nagrado zmagovalcu podeli gospa Vanna de Benedetti, in sicer je to srebrn lovorjev venec, oplet s svilenim trakom sinje modre barve. Vitez pride peš in za njim vodita dva paža njegovega konja. Pred tribuno gospe Vanne se globoko pokloni in ona mu da venec na glavo, na kar globoko sklonjen poljubi njeno roko.

Tako se konča prva in druga ronda. Ob zaključku tretje, prav ko gospa Vanna otroško radostna ploska vitezom modre barve, v grozi obnemi množica, veselo vzklikanje zamre na ustnicah, zakaj tisti hip vidijo kako se tribuna de Benedettijevih nagne in nato s hruščem sesede in pokoplje pod seboj Vanno in njeno spremstvo. Urno prihite paži iz bližnjih šotorov, igre se morajo prekiniti in vsa množica pritiska bolj in bolj v ozki krog, ki se je bil nabral okoli porušene tribune. Najtežje je ranjena Vanna; ko pa gospe hočejo odpeti obleko, da bi lažje dihala, z odločno kretnjo zavrne vse roke in veli s tihim glasom, naj njo in spletično neso na nosilih domov. Ostalo spremstvo je dobilo le lažje praske, le spletična krvavi na ramenih, kamor jo je udarilo težko bruno.

Otožen sprevod se pomika proti mestu in skozi ozke ulice gre množica tiho; čuti je le lahno pošumevanje govorice, ki narašča in zopet pada. Vrata hiše de Benedetti so nastežaje odprta. Vannina soba je že pripravljena, da sprejme svojo ubogo gospodarico. Brez besede gospodarja je služinčad sama vse storila, kar je narekovala ljubezen, in tako se je zgodilo, da je smel ostati pri njej samo stari zdravnik in starejša postrežnica, vsi drugi so morali oditi iz gospejine sobe. Vanna se le za hip zave in zopet ugasne v nezavesti, le roke iščejo in trepetajo v nemiru. Zdravnik previdno posluša vsak njen vzdih, z največjo nežnostjo prime njeno zapestje in šteje udarce srca. Z rastočo grozo čuti, kako življenje beži iz te lepe roke, iz mladega svežega telesa. S strahom gleda na uro, ki pa brezbrizno kaže samo strašno bežnost časa. Za hip se odmakne od postelje in stopi k staremu služabniku Pietru, ki je ves obupan naslonjen na staro, dragoceno izdelano skrinjo in pozna eno samo misel: njegovemu strastno ljubljenu gospodu sedaj umira sreča in on ne more prav nič pomagati. Tako odveč se zazdi samemu sebi in srce mu postane še bolj težko. Ko ga zdravnik potrka na ramo in ga vpraša, če kaj ve, kdaj se gospod vrne, ne najde nobene besede več, le s sivo trudno glavo dá znamenje, da gospod ni ničesar povedal.

Zdravnik je zopet ob postelji; previdno drži Vannino zapestje in polagoma čuti rastoči hlad bližajoče se smrti. Kaj bi dal, da bi mogel v tem ubogem, tako ljubem telesu pridržati življenje vsaj za nekaj dni še, da bi slovo ne bilo za mladega moža tako strašno kruto in tako neizprosno trdo. Kaj bi dal, da se Vanna vsaj malo zave in morda izreče zadnjo željo.

Ob tisti uri sta dva jezdeca v lahnem diru merila milje ob beli cesti, ki vodi preko gričev do mesta Todija. Za njima je sonce, ki odeva zlato polno luč, njuno svežost in krepkost. Njun pogovor se suče okoli minulih slavnosti v Bolonji, o uspehih, ki sta jih doživela kot kavalirja, in v vsem pade tuintam beseda, ki izzveni v nestrpno pričakovanje, kako je doma... Pred očmi toli slavnega advokata vstane slika njegove mlade žene, vsa lepa, vsa ljubka in tako hrepenenja vredna. Vzpne se na konju, z dlanjo zasloni oči in gleda proti jugu, kjer se precej daleč še koplje v soncu rodno mesto. Še dobro uro in bosta pri mestnih vratih. Pogovor sam od sebe poneha, vsak je zase zatopljen v svoje misli. Tedaj zaveje nekje od juga veter in čez čas prežene pred seboj nekaj oblakov, da se nebo kar v hipu stemni. Giakomo se prebudi iz prijetnih slik svoje tihe in tako lepe domačnosti, zave se za hip, da je to velika in nezaslužena sreča, da je dobil Vanno za ženo. Hudo mu je ob misli, da ji ni povedal, kam je šel in da ji je resnico prikril. Saj ni hotel prav nič varati, hotel je biti le prost, čisto mlad in ne vezan, kakor nekoč kot študent. Drugič tega nikoli več ne bo storil.

Ne, drugič tega nikoli več ne boš storil, zakaj so cvetovi, ki samo enkrat cveto in potem nikoli več, in tak cvet je Vanna.

Stražar pri mestnih vratih v Todiju je pravkar hotel zapreti težka mestna vrata. Da bi pa ne bilo treba morda kmalu za tem odpirati, stopi še prej v razgledni stolp in res ugleda ne daleč od vrat dva jezdeca in zato hoče tudi počakati spodaj pri vratih. Ko pa čez dobre četr štiri ure začuje oster topot na kamenitem mestnem tlaku, zvedavo pogleda na pozna gosta in po licu se mu spreljuje sočutje. Saj to je Giakomo, naš advokat in še gospod Antonio Polizzi, ki prihajata od bogve kod. In nič ne ve gospod Giakomo, da je gospa Vanna morda že za vselej odšla. In stražar si pravi: Še pre-zgodaj bo zvedel. Kaj bi mu jaz pravil.

Giakomo ponosno jezdi po ulicah in sprva niti ne opazi zbeganih pogledov someščanov, ko pa se bliža hiši de Benedetti in ko tam vidi stati vedno več ljudi, ki ga nemo in sočutno gledajo, plane v njegovo dušo bojazen, prevzame ga blazen strah, kaj se je zgodilo. Prva njegova misel je Vanna, že skoči raz konja, nima več časa, da bi se poslovil od tovariša, sled plane skozi široko odprta vrata in tu mu pride Pietro nasproti. Brez besede se Pietro vrže k nogam svojega ljubljene-gospoda in na besedo: »Vanna, Pietro, kje je Vanna,« odvrne stari služabnik s tako obupan-im glasom, da Giakoma pretrese: »Gospod, naša gospa umira.«

Giakomo se sprosti objema in omahne proti steburu, ki nosi stopnišče. Strašno je bled, z vso silo se mukoma vleče po stopnicah k Vannini sobi. Tam ga čaka zdravnik, ki ga prime za roko in mu samo reče: »Zadnji čas, gospod de Benedetti.« Že kleči ob njeni postelji, že poljublja začuda hladno roko, ki mu je tako znana, tako draga in sedaj tako daleč, daleč. In nato začne klicati Vanno z vsemi imeni najbolj nežne ljubezni, preko ustnic mu vro besede, ki rote in prosijo in božajo, tako da se Vanna še zadnjikrat trudno nasmehne in zašepeta zadnjo in poslednjo besedo: »Zate.« Giakomo poljublja mrtva lica.

Zvečer. Giakomo je sam poleg svoje mrtve žene. Gleda v ta lepi, zagonetni obraz, ki je tako čudno svečan v onstranskem miru. Nato se spomni na Vannino poročno obleko. Vsa živa mu vstane pred očmi tisti hip, ko jo je vedel iz katedrale na svoj dom. Truden vstane, odpre vrata spalnice in nato veli Pietru, naj mu sveti, da gresta po Vannino poročno obleko. Pietro se zdrzne, že ga prevzame misel, da je morda njegov gospod od nenadne bolečine zblaznel. Ko pa vidi mirni obraz gospodov, ga ta misel zapusti. Pokorno stopa pred svojim gospodom in sveti tudi ko Giakomo de Benedetti previdno odpira dragoceno omaro, ki je vsa obložena z rožnim lesom in nato dvigne iz nje svilen o haljico, brokatni plašček, ki ga je nosila Vanna pred komaj dobrim letom. Ko imata vse, odideta nazaj k Vanni. Pietru veli, naj straži pred vrati, sam odide k njej. In ob plamenu smolnate baklje razpoloži dragoceno tkanino po skrinji, po stolah in nato poklekne k mrtvi Vanni. Komaj za sled toplote je še v njej, telo je še nekoliko gibko, in res prične odpenjati njeno vrhnjo obleko. Toda komaj seže pod haljico, se razvajena roka odmakne, zakaj naenkrat je začutila roka raskavo odelo, ki se mu zazdi čudno tuje. Zakaj naj bi Vanna imela to trdo obleko, ko vendar ve, da je na njej ljubil samo najbolj tenko dehteče platno in kakor dih lahko svilo. Ko je vendar šel še pred nekaj meseci v Ankono in je tam kupil za svojo Vanno najdražjo beneško svilo. Previdno odpne vso haljico in tedaj vidi, da nosi Vanna na svojih belih, tako nežnih udih, strogo spokorno obleko, ostro raševino in da je prepasana z belim volnenim pasom, kakor so ga nosili bratje in sestre sv. Frančiška. In tedaj mu pride na um Vannina zadnja beseda.

Beseda božja in življenje

»Z nebes gleda Gospod, On vidi vse človeške otroke. On jim je ustvaril vsakateremu srce; On pozna vsa njihova dela.« (Ps. 32, 13. 15.)

Marsikdo dela noč in dan, in nihče nima zanj dobre besede. Morda so celo tvoji najdražji, za katere se trudiš in delaš, popolnoma ravnodušni do tebe. Zdi se kakor da smatrajo tvoje skrbi in tvoje delo kot nekaj samoposebi umevnega. Ne obupuj zaradi tega, ampak reci pogumno v svojem srcu: Saj Bog to ve. On, ki ve vse, ve in pozna tudi vsak korak in vsako stopinjo, ki jo storiš za druge in te bo nekoč za to prebogato poplačal. Če so ti ljudje hvaležni za tvoje delo in trud ali ne, kaj zato! Glavna stvar je, in ta ti vedno ostane, nebeško plačilo.

Zna se celo zgoditi, da za svoje delo in trud ne boš želel samo hvaležnosti in ravnodušnosti, ampak, da bodo celo tvoje dobre namene napačno tolmačili in tvoja prizadevanja prekrizali. Ostani miren tudi v takih viharjih. Saj je prav za prav čisto vseeno, kaj ljudje govorijo. Recni mirno: »Bog to ve, On pozna mene in moje namene in to je dosti. Glavno je to, kaj On o meni misli, kako sem pri Njem zapisan, pri Njem, ki bo nekoč sodil vse žive in mrtve, po njihovih najskrivnejših mislih.«

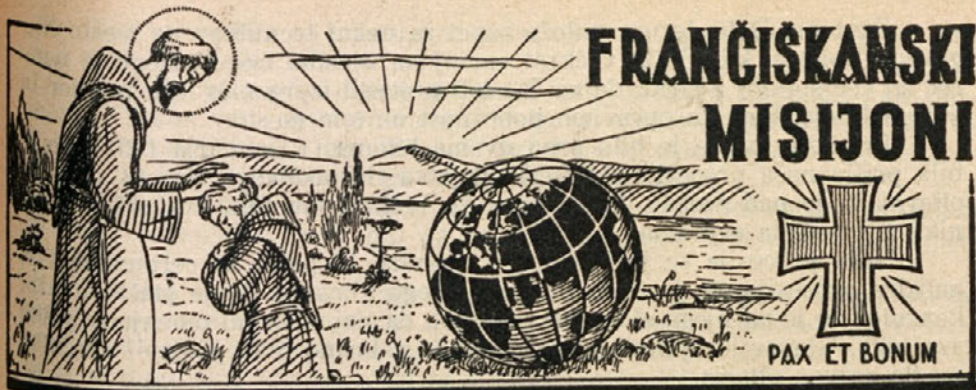
In če ti Bog pošlje bolezen in nesrečo in stisko, tedaj ne bodi nepotrpežljiv, ne toži povsod in pri vsakem, posebno ne pri takih, ki ti nič pomagati ne morejo, temveč reci pogumno: »Bog to ve. On, ki skrbi tudi za vrabca na strehi, brez čigar volje noben las ne pade z moje glave, On to ve, On pozna mojo stisko in nadlogo. On ve, zakaj je to dobro, in bo vse privedel k dobremu koncu. Bog to ve.«

Da pa te besede ne bodo ostale samo besede in ti bo Bog k temu dal svojo milost, moraš večkrat z Bogom govoriti. Res je sicer, da Bog vse ve po svoji vsevednosti, ne da bi moral čakati na to, da mu ti to poveš, pa vseeno mu je všeč, če mu vedno znova zaupaš svoje misli, svoje skrbi in svoj trud, saj je vendar naš Oče. Zato pogosto govori z Bogom v molitvi, posebno v dragocenih trenutkih po sv. obhajilu, ko je Kristus, Gospod in Odrešenik obiskal tvoje srce. Tedaj mu lahko razodeneš svoje srce, kako ti gre, kaj delaš in počenjaš, česa potrebuješ, kaj te skrbi. Potem boš lahko zopet šel s polnim zaupanjem na svoje delo in vedno si boš lahko dajal sam sebi tolažbo in moč z besedami: Bog to ve!

Neurejena samoljubnost, ki jo tako težko popolnoma premagamo, prečesto skvari dozdevno najčistejša dela. Kakšna dejanja, miloščine, pokore, na katere se nemara zanašamo, bodo neplodna za nebesa! Bog se daje samo tistim, ki ga ljubijo. Je plačilo tiste neizrekljive ljubezni, ki ne mine nikoli, kakor pravi sv. Pavel, dočim vse drugo mine.

Ljubezen je dala Sinu božjemu, da je stopil na zemljo; ljubezen nas dviga k njemu. Ona naredi, da se nam duša v iskrenosti združi z Jezusom, nato se izpolni obljuba: »Ne bom vas zapustil sirot, prišel bom k vam.« Pridi torej, moj Jezus! Stori, da pozabim samega sebe in vidim in želim samo tebe in ti kakor tvoj ljubljene učenec počivam na prsih.

Lamennais.

FRANČIŠKANSKI MISIJONI

PAX ET BONUM

P. ADOLF:

Bazilika Rojstva Gospodovega v Betlehemu

(Konec.)

Drugi tak nevarni dan za ljubi mir v baziliki Rojstva Gospodovega je pa sedaj že nekaj let 6. januar, praznik sv. Treh kraljev.

O božiču, na dan Rojstva Gospodovega in na dan sv. Treh Kraljev, na dan Razglašanja Gospodovega so največje slovesnosti v Betlehemu, katerih se udeležuje že od nekdanj vsa duhovna in vsa posvetna gosposka iz Jeruzalema in iz Betlehema.

Prva slovesnost je na božično noč. Začne se že pred deseto uro zvečer in se konča po drugi uri ponoči.

Najprej so pete duhovne molitve, potem pontifikalna, slovesna škofova maša, za sklep pa velikanska procesija z gorečimi svečami iz naše samostanske cerkve v podzemski prostore bazilike, kjer je prišel Sin božji na svet. To slovesnost na božič vodi jeruzalemski patrijarh z veliko asistenco škofov, mašnikov in raznih redovnikov in v spremstvu konzulov katoliških držav, ki imajo svoje reprezentante, zastopnike v Jeruzalemu.

Vsi konzuli pridejo v spremstvu svojih kavasov, uradnih služabnikov, ki nosijo še vedno najčudnejše uniforme, fantastična pokrivala na glavi, velike zakrivljene sablje, za pasom pa nože in revolverje. V roki ima vsak kavas dolgo posrebreno palico, kakor jih imajo škofje. S temi palicami tolčejo kavasi mogočno pri vsakem koraku po tleh, da odmeva na daleč okrog, češ, odprite pot mojemu gospodu. Vsak konzul ima navadno dva kavasa za spremstvo.

V procesiji nese patrijarh v naročju Dete Jezusa, narejenega iz voska. Položi ga najprej na mesto Rojstva Gospodovega, na zlato zvezdo z latinskim napisom. Nato se tukaj poje sveti evangelij o Rojstvu Gospodovem in se opravi kratka molitev. Nato ga patrijarh nese v drugo votlino, nekaj korakov naprej, namreč tja, kamor je bila Marija Devica položila novorojenega Odrašenika, namreč v jaselece.

Tukaj se poje sv. evangelij, ki nam pripoveduje to zgodbo iz življenja Gospodovega, opravi se druga kratka molitev in odpoje se božična pesem.

Dete Jezus ostane v Jaseleah do sv. Treh kraljev. Na ta dan pa ga v slovesni procesiji in v spremstvu vseh cerkvenih in svetnih oblasti kakor na božič odnese pater kustos, vrhovni poglavar frančiškanov v Sv. deželi, po prav isti poti nazaj v cerkev, odkoder ga je bil prinesel patrijarh na božični večer.

Spotoma Dete Jezusa polože zopet za nekaj trenutkov na mesto Njegovega Rojstva, kjer je že večkrat omenjena zvezda. Dogovorjeno je namreč že več stoletij z Grki, da za čas teh procesij izpraznijo njih prostor in se umaknejo nam, da opravimo pobožnost na tem mestu.

Prigodilo pa se je bilo pred dvema letoma (1. januarja 1932), ko je bila prišla naša procesija do mesta Rojstva Gospodovega, da sta stala na oltarju, ki je nad zvezdo, katero smo že večkrat omenili, dva grška svečnika z gorečima svečama.

Naša procesija se je bila takoj ustavila in pater za ceremonije, ki nadzira procesijo, se je obrnil na okrajnega glavarja, ki je stal v družbi konzulov in je od njega slovesno zahteval, da naj odstrani omenjena grška svečnika. Glavar je upihnil goreči sveči in z lastno roko postavil svečnika na tla zraven oltarja.

Naslednje leto (1933) pa je glavar že naprej sporočil patru kustosu, da on ne bo več odstranil grških svečnikov, če bodo ti zopet stali na omenjenem oltarju, češ, da to ni njegova stvar.

Ko je lanskega leta na ta dan prišla naša procesija na ta kraj, sta zopet goreli dve grški sveči na oltarju.

To pot je pater kustos sam in sicer kar na mestu slovesno protestiral, ugovarjal zoper motenje večletnih dogovorjenih običajev in se vpricho konzulov pritožil zoper motenje posestnega stanja na tem svetem kraju.

Grški goreči sveči pa sta ostali na mestu in procesija je nadaljevala svojo pot. Kaj drugega pač tudi ni bilo mogoče storiti, ker nevarnost je bila, da bi bil nastal na svetem mestu in med procesijo pretep. Obenem bi bili posegli vmes takoj angleški vojaki, katerih je bilo na mestu več kot trideset; in vojaki bi bili posegli vmes v prid Grkov.

Kako pa je bilo letos, 6. januarja 1934, na dan sv. Treh kraljev v votlini Rojstva Jezusovega?

Ko je prišla naša procesija na ta kraj, nista bila na oltarju samo dva svečnika z gorečima svečama, temveč ležala je tudi grška mašna knjiga na oltarju in zraven njega je stal grški duhovnik kot varuh oltarja in raznih stvari na njem. Torej vsako leto nekaj več.

Vsa okolica pa je bila zopet zasedena z angleškimi vojaki.

Procesija se je takoj ustavila. Pater kustos pa je bil že pripravljen na celo stvar in dogovorjen s konzuli najjemenitnejših katoliških držav. Vzel je iz žepa že sestavljen protest, ugovor, v štirih eksemplarih, v štirih prepisih. Obrnjen proti konzulom je slovesno ugovarjal zoper tako ravnanje proti katoličanom na tem mestu. Skliceval se je na posebno stanje od več stoletij in na slovesno dane pisane besede na versajskem (Versailles) miru, kjer se zagotavlja za katoliško cerkev v Palestini »status quo ante«, to je »posestno stanje kakor poprej«.

Ko je bil kustos končal ugovor, sestavljen v francoskem jeziku, ga je na mestu izročil konzulu Francoske, Italije, Španije in Poljske, vsakteremu izmed njih po en prepis, kakor je bilo to že naprej dogovorjeno. Gospodje konzuli so protest, ugovor, na mestu in vpricho vse množice sprejeli in procesija se je nadaljevala.

Tukaj vidite, kakšne težave imajo verniki svetih krajev v Sv. deželi. Ko bi v Palestini ne bilo varuhov svetih krajev, bi bila svetišča že davno prešla v roke Grkov in mohamedancev. Postala bi bila zapuščena in zanemarjena, kakor je zapuščen Grob Marije Device v Getzemani, ki so ga s silo vzeli Grki katoličanom, ali kakor kapela Vnebohoda Kristusovega na Oljski gori in kakor Dvorana Zadnje večerje na Sijonski gori, ki sta v mohamedanskih rokah. Grki in mohamedanci za svete kraje nimajo ne spoštovanja in ne denarja.

Vsa ta svetišča so bila nekoč naša, vzeli pa so jih nam s surovo silo in s pomočjo turške oblasti.

Kadar romar v Sv. deželi vidi pred seboj svetišče, kapelico, kak spomenik ali kak vrt v dobrem stanju, ni treba vprašati, čigavo je to, ker to je gotovo katoliško. Če pa vidi stvar pred seboj zanemarjeno, naj bo prepričan, da je to v grških ali pa mohamedanskih rokah.

Čuvaji, varuhi, svetih krajev, so neobhodno potrebni zoper nevernike in zoper razkolnike, potrebni pa so, le poslušajte, tudi zoper pregoreče katoličane.

Lansko leto je prav pogosto obiskoval votlino Rojstva Gospodovega pobožen pa tudi učen katoliški duhovnik, ki je doktor modroslovja in svetega pisma. V enem žepu suknje je nosil s seboj dleto, v drugem pa kladivo in je skrbno iskal trenutka, da bi o priložnosti odbil košček votline.

Oddelek šolarjev p. Baptista Turka v Švejcanu

Po mnogih obiskih in dolгих molitvah pred jaseleci nekoč ni bilo videti nobenega varuha in namah sta zapela kladivo in dleto. Toda, gorje, iz vseh kotov so hiteli čuvaji kakor razdraženi sršeni, če kdo na njih panj potrka. Na srečo je gospod imel še toliko prisotnosti, da je o pravem času skrtil kladivo in dleto.

»Pomislite, gospod pater, kaj se mi je bilo prigodilo,« tako mi je gospod sam kasneje potožil. »Komaj sem bil s kladivom udaril na dleto, že so stali zraven mene vaš zakristan, grški in armenski menih in za njimi še turški vojak. Lajali so name, kakor stekli volkovi. In vojak me je hotel kar aretirati, zapreti. Rešil me je edino kolar za vratom. Pomislite, za tako malenkost, pa tak škandal, kakor da bi bil hotel odnesti kar celo baziliko Rojstva Gospodovega!«

»O, slišite, gospod doktor,« sem ga zavrnil, »ko bi ne bilo tako hudih varuhov, bi bili pobožni romarji že davno odnesli goro Kalvarijo in Božji grob iz Jeruzalema in celo votlino Rojstva Gospodovega in tudi votlino Jasele Njegovih iz Betlehema.«

O, varuhi svetih krajev v Sv. deželi so neobhodno potrebni.

60 letni jubilej našega kitajskega misijonarja p. Petra Baptista Turka

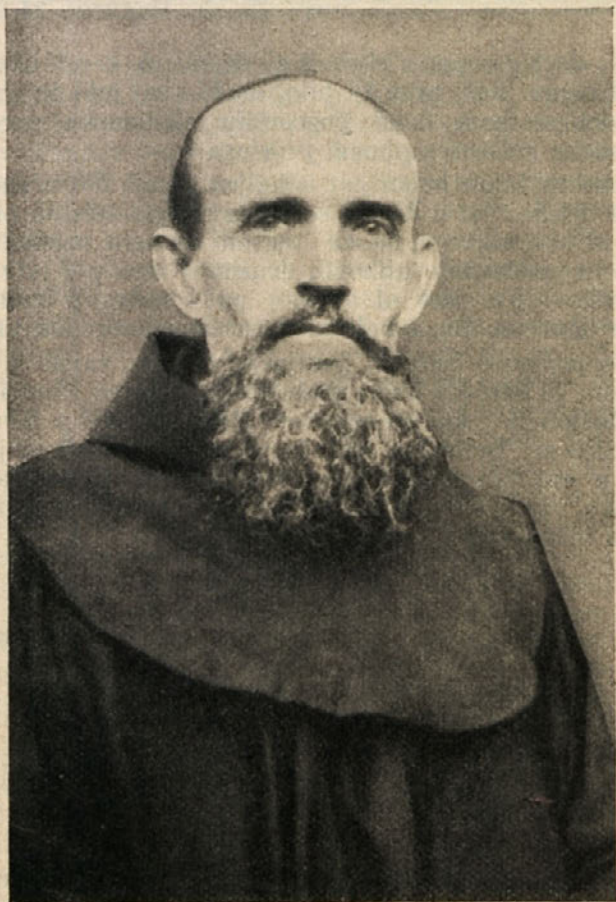
Letos 29. oktobra bo v daljni Kitajski šestdesetič praznoval svoj rojstni dan slovenski frančiškan p. Peter Baptist Turk. Spodobi se, da se ob priliki tega redkega jubileja spomnimo odličnega slovenskega misijonarja v našem Cvetju.

Rodil se je Martin Turk 29. oktobra 1874 v Toplicah na Dolenjskem. Kot 21 letni mladenič je prosil tedanjega provincijala p. Placida Fabianija za sprejem v frančiškanski red. Ta ga je poslal v trsatski samostan, da ondi dovrši novicijat ali leto preizkušnje. Pri preobleki 16. septembra 1895 so mu dali redovno ime Peter Baptist. Ko je dovršil leto preizkušnje je 16. septembra 1896 napravil istotam neslovesne obljube. Redovni predstojniki so ga nato poslali v Gorico, da tamkaj na redovnem učilišču na Kostanjevici dovrši sedmi in osmi gimnazijski razred. Leta 1898 je bil poslan v Kamnik v prvi letnik bogoslovja. Prva dva letnika bogoslovja je dovršil v Kamniku. V pričetku drugega letnika je bil 29. septembra 1899 posvečen v mašnika. Tretji letnik bogoslovja pa je končal na škofijskem učilišču v Ljubljani. Tedaj se mu je izpolnilo hrepenenje, ki ga je že dolgo gojil v svojem srcu. Sobratje pripovedujejo, da se je že več let tajno pripravljaval na svoj vzvišeni poklic. Kakor bi rekli v današnjih sportnih časih, treniral je že davno, da bi se utrdil za težavno misijonsko službo. Užival je v ta namen samo tako preprosto hrano, o kateri je vedel, da jo je dobiti povsod, da bi tako svoje slabotno telo utrdil za vse tovrstne napore.

To leto namreč, ko je on študiral tretji letnik bogoslovja v Ljubljani, leta 1901, je bil v Ljubljani kitajski škof Vincencij Karlasare, rojen Benečan. Gorečnost za zveličanje duš ga je prignala v Evropo. Hodil je od kraja do kraja in iskal delavcev za Gospodov vinograd, za svojo škofijo. Kot frančiškan je skušal pred vsem pridobiti kaj svojih redovnih bratov za misijonsko delo. S tem namenom se je oglašil v našem ljubljanskem samostanu. In ne zaman. Dobil je krepko moč v mladem patru Baptistu Turku. Seveda je mladi in navdušeni p. Baptist moral premagati marsikake ovire. Končal je bil pravkar tretji letnik bogoslovja. Z vsemi silami se je lotil študija cerkvenega prava in pastirstva ter je v nekaj mesecih napravil izpit iz teh dveh predmetov. Ker so mu sobratje branili pot, češ, da je preslaboten, si je v strahu, da ga morda ne bi zaradi slabotnosti poslali nazaj, meril mnogokrat mišičevje na rokah, ali je dovolj močan za težavni poklic ali ne. No, končno so bile vsaj doma vse težave premagane. Dne 4. decembra 1901 se je obenem z bratom lajnikom Urbanom Želetom odpeljal proti Dženovi na Laškem, da se tamkaj združi z drugimi tovariši, ki so se odločili za isti poklic. Na praznik Brezmadežnega Spočetja so zapustili dženovsko pristanišče in odpluli proti svojemu cilju. Po enomesečni vožnji so vsi zdravi prišli na cilj svojega potovanja, na Kitajsko.

Kot misijonar je bil p. Baptist samoposebi umevno prideljen vika-riatu, ki ga oskrbujejo njegovi redovni sobratje. Imenuje se Vzhodni Hupé. Poglavitna mesta so: Vučang, s škofijskim sedežem, Hankov in Hanjang. Prvi dve mesti sta prav za prav eno samo, ker ju loči le Jancečan. Pater Baptist je bil prideljen škofiji, katere glavno mesto je bilo Vučang. V škofovi palači se je imel pripravljati neposredno za svoj poklic. Treba se je bilo v ta namen najprej priučiti kitajščine, kar ni bila lahka stvar. Misi-

jonar sam je pisal iz Vučanga dne 2. marca 1902: »Kitajski jezik ni tako lahek, kakor si morebiti kdo misli. Ako bi novi misijonar ne imel vedno pred očmi svojega vzvišenega namena, zaradi katerega se uči, bi takoj v začetku obupal. Le ta namen in posebna milost božja mu dajeta pogum in moč, da se ne zmeni za težave. Kaj pa dela jezik tako težak? Pomislite, nad štiri sto enozložnih besed je treba različno sestavljati, ako se hoče kaj povedati. Vendar to še ni vse. Treba si je na drug način pomagati, da človek vsaj v vsakdanjem govoru ne obtiči. Kitajec izgovori besede z malo višjim ali nižjim glasom in ima nov pomen. Na ta način se jih da mnogo narediti.

P. Peter Baptist Turk,
francišškanski misijonar na Kitajskem, 1874—1934

Toda naučiti se tega ni lahko. Ko bi se te spremembe vršile s čistimi, muzikaličnimi glasovi, bi že šlo, kakor po notah; pa ti glasovi so vse drugo ko muzikalični, treba jih je loviti, preden se ujamejo. Pri vsem tem se misijonar novinec v kakih petih mesecih že toliko privadi kitajščine, da more za silo katerega spovedati. Slovenec, kolikor poznam, ima še to prednost, da mu izgovarjava ne dela posebnih težav, medtem ko se morata Francoz ali Nemec veliko bolj truditi.«

Komaj so minuli štirje meseci, je p. Baptist že odšel na svojo prvo misijonsko postajo. Predaleč bi nas vodilo, ko bi hoteli tu naštevati razne

kraje, kjer je deloval in opisovati nečloveški trud, s katerim misijonari zdaj že celih 32 let. Podrobneje bomo priobčili njegov življenjepis, ko pridemo v Zgodovini slovenskih frančiškanov tudi do njihovega delovanja v misijonih. Za sedaj zadostuje, če navedemo besede njegovega škofa, ki se je izrazil takole: Če bi imel deset patrov Baptistov, je dovolj za moj vikariat.

Kje je p. Baptist sedaj? V Hankovu. In kaj dela? Na to naj nam odgovorita dve pismi, ki ju je misijonar pisal svoji sestri in katerih odlomke z njenim ljubeznivim dovoljenjem tu prinašamo:

Hankow, 24. maja 1933.

Pišesh mi, da ste zopet v skrbeh glede mene, ker toliko časa ne dobite pisma od mene. Res, prav bi bilo, da bi vsaj tebi in drugim blagim misijonskim dobrotnikom dajal pogostejša misijonska poročila, pa za obširne misijonske spise res nimam prostega časa.

V misijonskih šolah imam pet učiteljev z nad 230 učenci, med katerimi je nad 60 deklic. Vsi ti učenci se poleg drugih šolskih predmetov uče tudi molitev in krščanskega nauka ter mi obenem pridno pomagajo za spreobrnjenje in poučevanje njihovih družin. V tem pol letu sem imel že nad 50 sv. krstov. To sicer ni mnogo, pa v sedanjih trdih misijonskih razmerah sem dobremu Bogu tudi za ta zmeren napredek prav hvaležen.

Naj Ti še povem o čudnem naključju, da smo ravno 3. januarja (za tvojo dopolnjeno 70 letnico) imeli ženitovanje, namreč Frančišek Cen (sin one deklice Mašjou-me, katero sem leta 1905 do 1906 v mestu U-šje kot zglubljeno deklico sv. Detinstva rešil iz poganske oblasti in poročil s kristjanom Cen) je oni dan sklenil zakon z deklico sv. Detinstva, pridno Marijano. Ta dečko, rojen 1909, je bil več let moj strežnik in se zdaj uči zdravilstva. Bog ju blagoslovi v svoji spomin.

Hankow, 1. marca 1934.

Hvala Bogu, zadnje mesece se je zopet nad 60 družin v mojem misijonskem delokrogu priglasilo za sprejem naše sv. vere, od katerih upam, da bodo s pomočjo svete božje milosti postali dobri verniki. Za pouk teh in drugih šolarjev z misijonsko pomočjo vzdržujem šest šol s 8 učitelji. Vseh učencev je nad 300. Pomagajte nam z molitvijo, ako z denarjem ne morete...

Zbogom Vaš prehvaležni p. Peter Baptist Turk.

Med starimi in mladimi je večer boj; če bi ti imeli več spoštovanja in oni več potrpljenja, bi borba izgubila svojo grenkobo. Wibbell.

Več ljudi dandanes trpi zaradi trdih besedi, kakor zaradi gospodarske stiske. Lamennais.

Samo kratek smeh lahko učinkuje kot blisk, ki razsvetli nočno pokrajino; razkrije značaj jasneje kakor dolgo občevarjanje. Wibbell.

Če bi bil vsakdo pripravljen toliko dajati, kolikor zahteva od drugih, bi ves svet živel v miru in prijateljstvu. Wibbell.

Novo vodstvo in spremembe v slovenski frančiškanski provinci sv. Križa: Na provincijalnem kapitlju slovenske frančiškanske provincije sv. Križa, ki se je vršil dne 22. avgusta v Ljubljani pod predsedstvom generalnega vizitatorja dr. p. Teofila Harapina, je bilo izvoljeno novo vrhovno predstojništvo provincije, in sicer za provincijala: dr. p. Gvido Rant; za kustosa: dr. p. Regalat Čebulj; za definitorje pa: p. Valerijan Landergott, p. Arhangelj Appej, p. Feliks Tavčar, p. Ciprijan Napast.

Spremembe v slovenski frančiškanski provinci, sklenjene na provincijalnem kapitlju, pa so sledeče: Ljubljana: dr. p. Gvido Rant, voditelj in vizitator III. reda; dr. p. Hadrijan Kokolj, gvardijan; p. Blaž Farčnik, samostanski vikar; p. Benvenuto Winkler, tajnik p. provincijala; p. Krizostom Sekovanič, tajnik provincije; Kamnik: p. Bernardin Mlakar, gvardijan; p. Matej Vidmar, samostanski vikar, p. Krizolog Zajec, stud. univ. Marija Nazaret: p. Konstantin Urankar, katehet. Brežice: p. Emerik Landergott, gvardijan; p. Jožef Aljančič, samostanski vikar; p. Friderik Saller. Maribor: p. Dionizij Dušej, katehet; p. Gabriel Planinšek, voditelj in vizitator tretjega reda; p. Kasijan Farič, kaplan. Sv. Trojica v Slov. goricah: p. Elekt Hamler, samostanski vikar; p. Vladimir Bobek, kaplan in katehet. Brezje: p. Ambrož Remec, samostanski vikar; p. Klemen Šmid, kaplan in katehet v Mošnjah. Vič: p. Teo-

dor Tavčar, superior. Nova štifta: p. Albert Pirc, superior. Šiška: p. Feliks Tavčar, superior. Rocno: p. Ananija Vračko, superior.

Slovesna tridnevna v čast svetemu Konradu Parzhavskemu v Celju se je vršila od 31. julija do 2. avgusta v kapucinski cerkvi v Celju. Vsaki dan so bile dve pridigi; prva dva dni ena zjutraj ob pol 6, ena pa zvečer ob 6. uri. Na porcijunkulo (2. avgusta) pa je bila ena zjutraj, druga — in sicer sklepna — je bila pa ob 9. uri. Prvih pet pridig je imel preč. g. o. Ivan Reberc, vikar v kapucinskem samostanu v Varaždinu. Bil je res pravi užitek poslušati ga, pravijo ljudje še sedaj! Saj zato so se v tako obilnem številu udeležili tridnevnice! Zadnji dan — na porcijunkulo — pa je bil pravi naval vernega ljudstva od vseh strani na kapucinsko cerkev. Toliko naroda že leta in leta ni bilo zbranega na porcijunkulo pri kapucinih v Celju. Povod k temu je pa bila vesela novica, naznanjena po časopisih in na prižnicah, da pride ta dan v Celje h kapucinom prevzvišeni knezoškof mariborski dr. Ivan Jožef Tomažič, da slovesno zaključi tridnevno pobožnost. O kako se je samostan, vse ljudstvo in posebno tretji red skrbno pripravljal za dostojni sprejem preljubljenega nadpastirja. Vsa cerkev, novi veliki oltar, ki ga je napravil samostanski brat fr. Felicijan Anžlovar, nova velika podoba sv. Konrada na oltarju, ki jo je nalašč za tridnevno pobožnost naslikal p. Kamil Požar, prostor pred cerkvijo in pokrite stopnice, ki vodijo od savinjskega mosta do kapucinske cerkve in

samostana — 93 jih je — vse je bilo z zelenimi vencami in s krasnim cvetjem okinčano. Pred stopnicami je bil postavljen slavolok s kronogramskim napisom v pozdrav prevzvišenemu:

PrIsrČno pozDraVLJenI, PrEvzVI-šenI! — MnožICA Vas žeLJno pričA-kVJe! — Drugi slavolok je bil postavljen pred cerkvijo s kronogramskim napisom: Vse V VeČJo Čast božJo In MarIJIno, sVetega očeta FranČiška AsIškega In sv. KonraDa!

Prevzvišeni nadpastir ni prišel sam, ampak v spremstvu milostljivega stolnega prošta g. dr. Maksimilijana Vraberja in dvorn. kaplana g. Jurija Lebiča, in sicer na dan Porcijunkule zjutraj ob 7. uri z vlakom. Pri stopnicah je prevzvišenega pozdravil najprvo provincijal p. Lin Prah, potem okoliški župnik g. Vinko Kukovec v imenu občine, za njim g. Alojzij Mihelčič v imenu dobredelnih društev, potem g. Jožef Jagodič in Julija Hrašovec v imenu tretjerednikov in tretjerednic; za temi pa »Klarice«, ki so jih pripeljale k sprejemu prevzvišenega oč. šolske sestre. Vsem je prevzvišeni odzdravil za ljubkimi in ganljivimi besedami, kakor le ona to zna! Ljudstva se je kar trlo okoli ljubljenega nadpastirja; vse ga je hotelo videti in slišati. Od veselja in ginjenosti se je marsikatero oko porosilo! Na stopnicah je delalo 70 belo oblečenih šolskih deklic špalir prevzvišenemu, na cerkvenem pragu je čakala samostanska družina, da spremi svojega visokega gosta v cerkev. Na koru je zadonela pozdravna pesem, oči vseh vernikov so bile obrnjene v prevzvišenega, ki je na desno in levo delil svoj nadpastirski blagoslov. Ob 9. uri je stopil na prižnico milostljivi g. stolni prošt dr. Vraber; s krasnimi besedami je poveljeval novega svetnika iz kapucinskega reda sv. Konrada ter ga stavil vsem v zgled in posnemanje. Po pridigi je prevzvišeni nadpastir najprej podelil vsem pričujočim svoj nadpastirski blagoslov s popolnim odpustom; za tem je sledila pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil prevzvišeni knezoškof ob obilni asistenci. Krasno

petje na koru je silno povzdignilo vsa svečanost. Z zahvalno pesmijo po tej škofovi sv. maši se je slovesno zaključila tridnevna pobožnost na čast sv. temu Konradu. To je bil dan, ki ga je Gospod naredil, in radovali smo se v njem in ga ne bomo nikdar pozabili!

P. Ladislav Hazemali, O. Min. Cap.

Bivši komunist-katoličan.

Poleg drugih vodilnih socialistov, ki so pred kratkim v Španiji javno sprejeli svoje prepričanje in postali katoličani, je sedaj sledilo spreobrnjenje bivšega tajnika centralnega komiteja komunistične mladine Henrika Matorra. Javno priznava svoje prejšnje zmote takole: »Le nerad,« tako piše, »se spominjam preteklih časov. Življenje izgubi, kdor taji to, kar je naša pravo življenje: Njega, brez katerega ne moremo bivati, Njega, ki je vse: Boga. Koliko žrtev se doprinese za stonj, koliko moči se zapravi na stranpotih daleč od resnice. Resnica, edina resnica se nahaja v nauku Kristusovem, ki je ves ljubezen, ves usmiljenje, celo nasproti svojim sovražnikom. Kako čisto drugače bi svet izgledal, če bi se ne bil oddaljil od njegovih naukov. Vem, da mi bo ta obsodba moje preteklosti, ki jo javno izrekam, prinesla mnogo zasramovanja, mnogo obrekovanja in žalitev. To nič ne dela. Naša dolžnost je, da če smo enkrat zmoto spoznali, to javno spoznamo, in sicer ne samo teoretično, ampak tudi praktično v vsakdanjem življenju, v reševanju sodobnih vprašanj.

Ali že več?

Število ustaljenih škofij katoliške cerkve se je lansko leto pomnožilo za šest. Prej jih je bilo 1144, zdaj pa jih je 1150. V dvanajstih letih svojega vladanja je papež Pij XI. ustanovil 90 škofij in nadškofij, ter 35 apostolskih vikarijatov. Poleg tega je 21 apostolskih prefektur povzdignil v apostolske vikarijate in ustanovil 19 novih prefektur. Koncem leta 1933 je imela sveta stolica 37 poslanikov v raznih državah in 21 delegacij v raznih drugih državah. Pri Vatikanu ima svoje zastopnike 35 držav.

Sveti Konrad iz Parzhama

Življenje kapucinskega brata lajika

(Nadaljevanje.)

XIX.

Br. Konrad posnema svojega očeta — sv. Frančiška.

Br. Konrad je neomadeževano preživel svojo mladost. S trdnim sklepom, posnemati sv. Frančiška asiškega, je stopil v kapucinski red. V svojem drugem pismu iz samostana je prosil domače: »Molite zame, da srečno dosežem svoj cilj in da postanem pravi sin sv. Frančiška ter ko tak umrjem.« Iz novicijata — v letu poskušnje — je pisal svojim: »Molite zame, da to leto prav preživim in da ne bom samo po obleki, ampak tudi po srcu kapucin!« V številu dobrih sklepov, ki jih je brat Konrad napravil, je tudi ta: »Vedno si bom prizadeval vestno izpolnjevati obljubo svete pokorščine. Zlasti bom zatajeval svojo voljo. Držal se bom redovnega vodila; niti za korak se nočem od njega oddaljiti.« Po pričevanju sobratov in predstojnikov se je služabnik božji vestno držal svojih sklepov.

Sv. Frančišek asiški je posebno priporočal svojim duhovnim sinovom vajo v ponižnosti in uboštvu. Br. Konrad se je iz ljubezni do ubogega Jezusa odpovedal svoji bogati dediščini. Njegova celica je bila najrevnejša v vsem samostanu. Branil se je vsakega zboljšanja. Zadovoljen je bil z vsako obleko, ki mu jo je krojač naredil. Najrajši pa je nosil stare obnošene obleke. Pater provincijal je nekoč zapovedal, naj br. Konradu odzamejo stari obnošen habit in ga nadomestijo z drugim, novim. A Konrad je odgovoril: »Saj novega nisem vreden.«

Večkrat so mu svetni ljudje prinesli razne darove v lastno porabo. On pa je rekel: »Ne potrebujem ničesar, saj imam sveto uboštv.« Pač pa je sprejel malenkostne reči, n. pr. rožne vence, podobice, molitvene knjige, da jih je drugim potrebnim razdelil. Vsakokrat pa je prosil patra gvardijana dovoljenja, da jih sme sprejeti in razdeliti. Če so bili predmeti velike vrednosti, ga nihče ni mogel pregovoriti, da bi jih bil sprejel. Skrbno je pazil, da so se darovi dobrotnikov vestno shranili in uporabili. Če je kak mlad brat kaj pokvaril ali zanemaril, mu je br. Konrad s posebno toploto govoril na srce in mu zbujal vest.

Sv. Frančišek asiški se je odpovedal vsem svetnim dobrinam. Da bi postal podoben sv. Frančišku, je hotel tudi br. Konrad biti ponižen v svojem življenju. Ponižnost se po pravici imenuje popolno uboštv. Uboštv pa osramoti skopuštv. Frančišek je bil mnenja, da sta oba podlaga njegovemu redu. Zato je eno in drugo prisrčno priporočal svojim redovnim sobratom. Br. Konrad je samega sebe zelo malo cenil — gotovo znamenje ponižnosti.

Pogosto se je priporočal drugim v molitev — in to bodisi v osebni občevanju ali pa v svojih pismih. Ko so vsi občudovali njegovo pobožnost, je on sam imel vse to za nezadostno. Pri duhovnih nagovorih, ki jih je imel v to določeni pater za brate lajike, je vse opomine in nauke le nase obračal. Nikdar ni samega sebe hvalil ali se povzdigoval nad druge. Njegova družina, iz katere je izšel, je bila bogata in premožna, medtem ko so bili drugi sobratje v samostanu večinoma iz preprostih, ubožnejših družin. Lahko bi se bil včasih pohvalil s svojo bogato rodovino, a tega ni storil. Če ga je kdo vprašal o njegovih domačih razmerah, je skušal govor obrniti drugam. Nekoč ga je vprašal neki pater, koliko konj so imeli doma. Konrad nekako

hitro odgovori: »Devet do deset.« Takoj mu je bilo žal, da je to povedal. Dostavil je: »No, pa saj so bila tudi žrebeta med njimi.«

Vsa poniževanja s strani predstojnikov, sobratov, ali svetnih ljudi je tiho prenašal. Če so mu ljudje skazovali čast, mu je bilo nadležno. Sobratje, kleriki, patri so se mu večkrat priporočali v molitev. Obljubil je. Če pa je uvidel, da zelo veliko zaupajo v njegovo molitev, mu ni bilo všeč. Na predvečer njegovega godu mu je pater provincijal vpričo sobratov napil in pohvalno omenil njegovo delovanje in zgledno življenje. Takoj so bratu Konradu stopile solze v oči. Ker je predstojnik poznal njegovo ponižnost, je takoj prekinil svoj govor. Prosil je sobrate, naj svetega brata ne nadlegujejo z voščili in hvalo, katere se tako zelo boji. Znamenje ponižnosti je bilo tudi to, da ni nikdar presojevalno in opravljivo govoril o svojih sobratih ali svetnih ljudeh. Dostikrat so ga za svet vprašali v dvomih ne samo njegovi sobratje, ampak tudi druge vplivne osebe. Pa br. Konrad je vedno ostal ponižen. Najrajši je občeval z ubogimi. In njegova služba vratarja mu je v to nudila največ prilike. V revežih je z očmi vere zrl ubogega Jezusa.

V zunanjem obnašanju je br. Konrad vedno kazal, kako globoko je ukoreninjena v njegovem sreju sveta ponižnost. S ponižnostjo je vedno združena golobja preprostost, ki jo je sv. Frančišek priporočal svojim sobratom. Preprost je, kdor se ne kaže na zunaj boljšega, popolnejšega, kot je zares. Br. Konrad je bil brez dvoma sveto preprost v visoki meri. Vse na njem je dihalo odkritosrčnost, skromnost.

O pokorščini br. Konrada se je njegov sobrat Primož, ki je ž njim živel, takole izrazil: »Služabnik božji nam je nudil krasen zgled pokorščine tudi v najmanjših predpisih redovnega vodila in redovnih predpisov.

Vestno je spolnjeval tudi samostanske časti vredne navade, o katerih je bil dobro poučen. Svojim višjim je skazoval otroško spoštovanje in pokorščino.

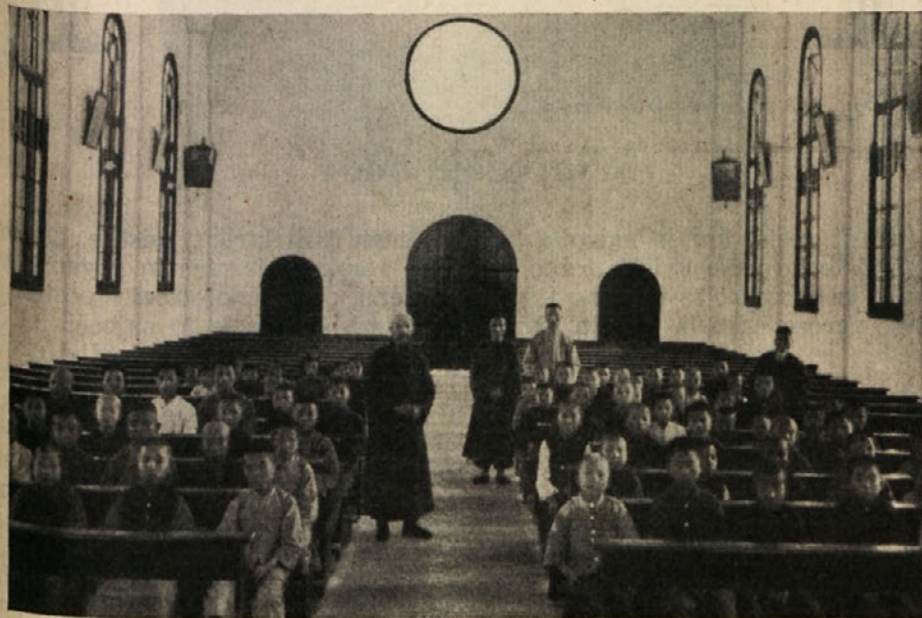
V poznejših letih je postal plešast in zaradi tega je pozimi veliko trpel vsled prehlada. P. provincijal mu ukaže, naj si da napraviti čepico in jo nosi. Ta ukaz je bil br. Konradu neljub, ker je sicer bilo dovoljeno čepice nositi samo patrom, ne pa bratom. Konrad ni želel, da bi se njemu skazovala kaka prednost pred drugimi brati. Nekega dne ga vidi p. gvardijan, da nosi čepico in ga zaradi nje pokara. Brez vsakega opravičenja in molče jo odloži. A glej, že ga sreča p. provincijal, ki ga vpraša, zakaj je odložil čepico. Mirno odgovori Konrad: »P. gvardijan ne vidi rad, če jo nosim.«

Nekoč se je služabnik božji nekoliko preneglil v besedah. Njegov tovariš br. Gilbert ga vpraša v nekem izrednem slučaju, kaj naj stori, ker je p. gvardijan tako in tako naročil. Konrad reče: »Tako bi se prav za prav ne smelo storiti. Novi gvardijan še ne pozna dobro tukajšnjih razmer.« A kmalu se je Konrad kesal te opombe. Brzo je šel k sobratu-pomočniku in ga prosil odpuščanja radi slabega zgleda, ki mu ga je dal s takimi besedami.

Razen v ponižnosti je hotel sv. Frančišek, da se njegovi sobratje še posebno odlikujejo v čistosti. V Konradu je bila ta čednost utelešena. Že doma so ga navadno imenovali »angela«. Nihče si ni upal v njegovi pričujočnosti kaj nespodobnega govoriti. Njegov učitelj novincev se je izrazil, da je Konrad ohranil krstno nedolžnost. Že ob pogledu nanj se je človek čutil spodbujenega, je čutil spoštovanje do njega. Iz njegovih oči je odsevala neomadeževana nedolžnost. In neki drugi očividec je rekel: »Na njegovem obrazu se je zrcalila srčna čistost.« — Svetni ljudje, ki so ž njim občevali, pravijo, da se v njegovi pričujočnosti ni moglo kaj slabega misliti. Da je njegovo življenje bilo res čisto, priča posebno dejstvo. Njegovi spovedniki so mu že tri leta po njegovih obljubah dovolili vsakdanje sv. obha-

jilo. To je bilo izredno dovoljenje. Takrat niti v samostanih niso hodili tako pogosto k sv. obhajilu. Že v svoji prvi mladosti si je Konrad izvolil sv. Alojzija za posebnega varha in vodnika. Zgledu tega angelskega mladeniča je ostal zvest do konca svojega življenja. Od njega se je naučil čislati lilijo čistosti in jo neomadeževano ohraniti. To je dosegel z neprestano čuječnostjo, veliko strogostjo življenja, otroško odkritosrčnostjo do spovednika, s pogostim prejemanjem sv. obhajila in pobožnim češčenjem Matere božje.

Služabnik božji je moral vsak dan govoriti z mnogimi gospemi. Pri tem je bil vedno zelo vljuden, previden in oprezen, a ne otročji. Oči je imel povešene, roke v rokavih svoje obleke in je stal v primerni oddaljenosti od njih. Na vprašanja je kratko odgovarjal; govoril pa le to, kar je bilo najpotrebnejše. Če je bila katera gospa pohujšljivo oblečena, je brat

Notranjščina nove cerkve v Švejeanu. V sredi p. Baptist Turk

Konrad pokazal z obrazom svojo nejevoljo. To je na mnoge napravilo globok vtis.

Stvarnik je sploh podelil Konradu nekaj poseben čut nežnosti in sramežljivosti. Ker pa cvetka čistosti najvarnejše cvete med trnjem, jo je Konrad vedno skrival med trnje vsakdanjega zatajevanja in mrtvičenja. Lahko rečemo, da so njegovo telo neomadeževano položili v grob, a duša se je dvignila z lilijo nedolžnosti v nebesa!

Vse življenje br. Konrada bi lahko imenovali neprestano sodelovanje njegove trdne, žilave volje z milostjo božjo pod vodstvom modrih dušnih vodnikov. Ni več poznal omahljivosti, zaspanosti v duhovnem življenju kljub nestanovitnosti človeške narave.

Večje dobrote dandanes v teh hudih časih ne moreš izkazati svojemu bližnjemu, kakor da mu daš dobro besedo.

Lamennais.

DR. FR. W. FÖRSTER — F. T.:

Največja moč

Ali veste, kaj je največja moč na svetu? Električna, mislite. Da, če vidimo, kako žene kvišku težko obložene gorske železnice in poganja na tisoče in tisoče koles in ponoči šviga po nebu, da kričijo otroci v posteljah in se zgroze odrasli, potem bi res lahko mislili, da je to največja moč. Preden je Ahil¹ na svoj voz privezal Hektorja in se z njim peljal okoli mesta, so tudi mislili v Troji, da je Hektor največji in najmočnejši junak. Kogar pa kdo drug ujame in zveže, ni več najmočnejši. Ali se pa z električno ni natanko tako zgodilo? Človek jo je zajel in povezal. Močnejša sila živi v njem. Kakšna sila je to? Mar mišljenje? Saj vendar veste, da se mišljenje dostikrat utruji in onemore. Toda za mišljenjem stoji pač neka sila, ki ga drami in izpodbada. Tej mora mišljenje biti poslušno. Naprej, naprej, tako kliče. Ne odnehati! Kakšna moč je to? Potrpljenje je! Dosti težkega dela na svetu se da opraviti le z neomajno močjo volje — toda povsod, kjer je dovršiti najtežje in najutrudljivejše, je treba priklicati potrpežljivost. Če bi jo moral slikati, bi jo naslikal kot ponižno postavo z bledim obličjem in prečutimi očmi in ozkimi, belimi prsti. In s tem slabotnim telesom je zgradila piramide v Egiptu in vse ogromne cerkve in najveličastnejše umetnine, ki stoje pred nami, ko da so bile ustvarjene na mah, in so vendarle umetnika veljale toliko obupnih noči in vedno novih poskusov! Da — ona jih je zgradila in ustvarila, zakaj brez nje bi bili graditelji in umetniki že zdavnaj zagnali dleto proč. In njej se je zahvaliti za vsa velika odkritja in iznajdbe. Kolumbovi² mornarji so rekli po štirih tednih: Zdaj nam je pa dosti tega, vrniti se hočemo. Pri njem pa je bdela potrpežljivost in mu dala vse prenesti, dokler se ni zjutraj končno prikazala sinja obala. Potrpežljivost je odkrila Ameriko, radovednost in lakomnost bi tega nikoli ne bili zmogli. Ali veste, kdo je odkril, da se zemlja vrti okoli solnca? Torski kanonik Kopernik, ki je vse svoje življenje računal, dokler ni končno na smrtni postelji dokončal svojega dela. Le mislite na to, kako vas že mine potrpljenje, če samo nekaj ur sedite

¹ Hektor je bil najslavnejši trojanski junak, dokler ni padel v boju z Ahilom in tako prišel ob ime največjega junaka.

² Krištof Kolumb (1447—1506) je l. 1492. odkril Ameriko.

pri kakem računu in ne morete najti, kje tiči napaka... Vidite, kako kri-
 vično je, če pri besedi potrpežljivost vselej mislimo na dobrodušno ovco,
 ki vse potrpi. Pri ovci to sploh ni potrpežljivost, temveč neumnost in brez-
 pomočnost — zakaj če bi ovca res bila potrpežljiva, bi ne meketala za
 vsako malenkost. Ne, prava potrpežljivost je največja moč, ker nikoli ne
 opeša — je kakor večni sijaj zvezd in vse druge umetnije človekove so v
 primeri s tem samo rakete. So ljudje, ki imajo silno energijo in goré od
 navdušenja; sklenejo nekaj — potem pa ne gre vse takoj, kakor bi radi,
 in pri pričci opuste vse skupaj. Ali se jim zahoče izpremembe in zamene —

Nova cerkev posvečena 11. 9. 1952 Kristusu Kralju
 v predmestju Švejcana

priskutilo se jim je, delati dan na dan isto. In je dosti ljudi, ki lahko pre-
 nesejo velike bolečine, dà, ki bi se lahko dali celo mučiti, ne da bi trenili
 z očmi — a če jih leta dolgo teži kako trpljenje in vrhu tega še vedo, da
 se ga nikoli ne bodo popolnoma rešili — potem besne in zapusti jih mir
 in hladnokrvnost in jokajo se nad seboj kakor otroci. »Potrpežljivost« se
 imenuje orjaška sila, ki da govoriti nemirnemu in potrpežljivemu človeku:
 »Miren sem, lahko čakam.«

Ali veste, kje se ta moč najčešče proizvaja? Znano vam je, da se
 električna sila proizvaja v posebnih prostorih in od tam razpošilja. Tudi
 potrpežljivost se po večini proizvaja v posebnih prostorih — v bolniških

sobah. Odtod hrani zgled genljivega potrpljenja in vdanosti vedno iznova ljudi z veliko, veliko močjo, ki žene vse, kar je velikega na svetu — tako kakor elektriciteta tovarne. In ne dajejo zgleda samo bolniki, ampak tudi tisti, ki noč in dan brez utrujenja in čemernosti strežejo bolnikom — ki vedno iznova prihajajo s prijaznim obličjem — čeprav bolnik sam spada med nepotrpežljive, ki drugim ne dajejo nobenega zgleda.

Marsikdo je, ki nikoli ni občutil hrepenenja, da bi nosil kraljevsko krono — toda nikogar ni, ki bi ne bil vsaj ob kaki uri čutil, kako neznanško ubog je človek brez potrpežljivosti in ki bi ne bil zahrepenel po njeni kroni.

Dokler si mlad, se še lahko učiš potrpežljivosti in na srečo ni treba za to nobenih posebnih ur, kakor za klavir in ročno delo. Lahko se je naučiš tako kar mimogrede — celo med drugimi urami, čeprav sicer ni dovoljeno, med uro kaj drugega delati. Če vas, recimo, pri goslanju ali igranju na klavir mine potrpljenje, vselej mislite, da je uk potrpežljivosti važnejši od glasbe, zakaj muziciranje vam lahko pozneje osladi marsikatero mrko nastrojenje — toda potrpežljivost je velika sila, ki vam daje moč, da sprejemate vse tegobe življenja, kakor da vse skupaj nič ni, in ki vam sploh ne da biti slabe volje.

Seveda se potrpežljivosti lahko naučimo le, če začnemo pri najmanjših stvareh. Naj vam povem en zgled — potem se gotovo sami še drugih domislite. Če zjutraj obuvate čevlje in dobite trakove zavozlane, se po večini z ihito spravljate nanje, vzdihujoč in preklinjajoč — končno vzamete nož ali pa zaženete čevlje v kot. To je pripravljalna šola za vse tiste, ki nekoč pozneje v življenju ničesar ne dosežejo in nimajo nobene moči, če pridejo v težke okoliščine. Ampak prav tako gotovo je tudi, da je zavezovanje čevljev pripomoček, da zarotimo dobrega duha potrpežljivosti, kakor Aladin³ s čarobno svetilnico ukazuje mogočnemu duhu. »Povej mi, kako delaš s svojimi čevlji, in povem ti, kaj boš,« — tako bi zares lahko rekli. Samo poskusite kdaj prav polagoma in mirno razvezati trakove brez kakršnegakoli nerganja in hkrati pojte: »Prišel je maj« ali »Kogar milost božja naj obsije«, in če se vam je potem v desetih minutah posrečilo, — si lahko čestitate. Na ta način ste v sebi zbrali veliko moč — ne tisto, ki se razleti in razpuhne, temveč tiho velikansko moč vztrajnosti, ki se nikoli ne utruji in nas krona za vladarja usode. Ali če ne morete zapeti ovratnika ali če vam pri pisanju zaide las na pero ali ne morete vdeti nitke v šivanko ali če slišite ropot, ko bi najrajši iz kože skočili, ali če vas kdo jezi in bi radi izbruhnili: »Zdaj sem pa sit tega« — ne, niste siti, imejte to za pripomoček svoje vaje, za etudo⁴ ali sonato k igranju potrpežljivosti — potem bo šlo. To so gotovo le malenkosti, toda nobene druge poti ni, da prisilite dragoceno moč v svojo službo.

»S svojo potrpežljivostjo (stanovitnostjo) si boste pridobili svoje duše,« pravi Gospod (Lk 21, 19). Pridobiti si dušo pomeni isto kakor imeti nemoteno oblast nad strastmi, katere običajno vznemirjajo dušo. Težave in nesreče bodo ostale na svetu do konca dni. Nič se jim ne more povsem izogniti. Kdor se jim upira ter se jih brani, jih čuti v podvojeni meri. Kdor pa rajši potrpežljivo prenaša težave in krivice, kakor da bi drugim delal krivico, čuti breme lažje in se ogne še večjemu zlu, ki ga prinese s seboj nepotrpežljivost.

³ Aladin je glavni junak v zbirki arabskih pravljic Tisoč in ena noč. S čarobno svetilnico je priklical dobre duhove, ki so mu dajali velikanske zaklade.

⁴ Etuda je skladba, katere glavni namen je vaja. Sonata je skladba za klavir s spremljevanjem gosli.

Zveza Frančiškove mladine

v župniji Marija Nazaret v Savinjski dolini

(Kratko poročilo.)

Zveza Frančiškove mladine je bila ustanovljena pri nas meseca maja 1933. Število članov je narastlo letos za 16. Vseh skupaj jih je 49. In sicer 21 križarjev in 28 klaric.

Slovesen sprejem novih članov je bil 24. junija 1933. Sprejemal je njih voditelj p. Kazimir Farič. Člani se pridno udeležujejo skupnih sestankov in skupnega sv. obhajila. Zdaj v počitnicah imamo knjižnico, ki jo člani vneto obiskujejo. 13. maja so priredili križarji in klarice Materinsko proslavo z igro v petih dejanjih s petjem »Žrtev zlobe« in deklamacije. Udeležba je bila ogromna. Imeli smo že več skupnih izletov. 16. ju-

nija smo šli na goro Oljko. Bilo je prav prijetno; samo ko smo se vračali domov, nas je dež pral, a dobre volje nismo izgubili.

Dne 24. junija smo pa imeli posebno slovesnost. Zjutraj ob 6 smo imeli slovesno mašo, ki jo je pel p. Kasijan in skupno sv. obhajilo. Popoldne pa je bil sprejem novih križarjev in klaric. Vsi smo spremili nove križarje in klarice slovesno v cerkev med pritrkovanjem zvonov. V cerkvi je opravil slovesnost in sprejem p. Kasijan, ki je imel tudi nagovor na nove člane in tudi na nas.

Pozdrave vsem križarjem in klaricam iz lepe Savinjske doline pošilja

Frančiškova mladina iz Nazarja.

Frančiškova mladina od sv. Trojice v Slov. goricah

Zopet se oglašajo križarji in sestrice klarice od Sv. Trojice v Slovenskih goricah.

13. maja t. l. so bili zopet sprejeti novi križarji in nove klarice, ki jih je bilo vseh skupaj blizu šestdeset, tako da nas je sedaj že čez sto. Tudi iz Maribora so prišli na dan sprejema križarji in klarice. Po sprejemu so

mariborski križarji in klarice pod lipo igrali lepo igrico »Rezikin Jezušček«, deklamirali in prepevali. Prav posebno je vsem ugajal nastop križarjev. Nato smo šli vsi na pokopališče, na grob našega bratca Frančka.

Dne 10. junija smo šli na izlet v Črmljenšak. V Gočevi so nam postavili lep slavalok z napisom: »Pozdravljeni, križarji in klarice!« Letos pa nas je tja grede dobila ploha, da smo morali pod streho. Ko smo prišli tja, smo se dobro pokrepčali s črešnjami in belim kruhom. Blage sestre sv. Frančiška so nam pripravile južino, ki nam je prav dobro teknila. Za to gostoljubnost jim izrekam v imenu vseh križarjev in klaric tisočeri Bog plačaj.

Na dan sv. Rešnjega Telesa smo tudi bili v paradi; takrat nas je pa bilo že spet več, ker so nekateri dobili nove obleke. Tudi večkrat smo bili v krojih pri sv. maši. — Dne 29. junija t. l. je imel naš preč. g. p. Elekt Hamler zlato sv. mašo, ki smo se je tudi mi udeležili v paradi. Bilo je jako lepo. V cerkvi in zunaj cerkve je bilo vse okrašeno z vencami in zlatim

papirjem. Cerkev je bila tako polna, da smo se mi mali križarji že bali, da nas bodo ljudje pohodili; no, pa vendar ni bilo nobene nesreče. — Lani, 2. julija nam je preč. p. voditelj svetoval, naj gremo vsak prvi petek k sv. obhajilu in mi smo ga ubogali; kdor je redno hodil, je že imel marca 9 prvih petkov. Sedaj se pripravljamo in učimo za mašo na god sv. Klare; ker je to v prvi vrsti praznik sestric klaric, bodo tudi one imele v cerkvi prvo besedo, da bodo molile naprej.

Omeniti Vam moram še, da smo se vsi križarji in klarice slikali 17. junija, ko smo imeli slovesni blagoslov lilij. Kar pogledajte nas na sliki, koliko nas je pogumnih in veselih vitezov Frančiškovih in nedolžnih sestric sv. Klare.

Veliko nas je že, pa radi bi seveda, da bi nas bilo še več. Posebno bi nas veselilo, če bi dobili brate in sestrice tudi v kaki sosednji župniji.

Pen Maks.

Eno lahko vselej daš, dobro besedo, in če te ne, pa vsaj prijazen pogled.

Wibbell.

Kdor gleda na bližnjemu le svetle strani njegovega značaja in ga napravi veselega, s tem prinaša luč in veselje v lastno dušo.

Lamennais.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

G l a v n i p o g o j i za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-brote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pisмено ali osebno obrne na »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Kaj ne, da je dosti, da plačujem pet let, potem pa lahko takoj dobim pokojnino? Vsi pravijo tako.

Če vsi pravijo tako, mora biti že nekaj res, vendar pa ne vse. Resnično je, kakor vsakdo lahko bere v splošnih pogojih Zavarovalnega odseka v šestem členu, da se izplačevanje pokojnine prične po dovršenem petem letu vplačevanja. Preden kdo ni plačeval vsaj pet let prispevke za Zavarovalni odsek, torej samoposebi razumljivo ne more dobivati nobene pokojnine.

Kdo pa jo torej dobi? Ali vsak, kdor je pet let plačeval te prispevke? Nikakor ne, ampak samo tisti, kateri po petih letih zaradi svoje starosti in onemoglosti ne bodo mogli več delati in izvrševati svojega poklica ter si s tem prislužiti svoj vsakdanji kruh. Tisti, kateri bodo po petih letih svojega vplačevanja tako slabotni, da ne bodo več zmožni izvrševati svojega poklica, bodo tedaj poslani od uprave Zavarovalnega odseka k zdravniku, ki bo to potrdil, ter bodo na to lahko dobivali pokojnino, ki jim pripada po petih letih vplačevanja oziroma tisti, ki so plačali za pet let nazaj, bodo dobivali pokojnino, kakor bi jim pripadala, če bi bili deset let plačevali prispevke.

Nikakor pa seveda ne gre, da bi eden ali drugi član ali članica Zavarovalnega odseka enostavno pet let plačeval prispevke za Zavarovalni odsek, potem pa kljub temu, da je zdrav in močan, kratkomalo pustil svojo službo ter dejal sam pri sebi: »Kaj bi se trudil, saj sedaj lahko živim od pokojnine.« Kaj bi neki rekli v državni ali občinski službi uradniku ali uradnici, ki bi po desetih letih svojega službovanja enostavno nehala delati, češ, saj imam pravico do pokojnine. Imata res pravico do pokojnine, toda tako država, kakor občina bosta zahtevali vzroke, zakaj hoče ta ali

oni nastopiti pokoj. In če bi navedel kot vzrok edino to, da pač lahko živi od pokojnine, da pa se mu ne ljubi več delati, mislim, da je ni države in ne občine, in ne zavoda na svetu, ki bi enostavno takemu človeku začel plačevati pokojnino, zato da bi še popolnoma zdrav in močan začel pasti lenobo. Če pa bi dotični uradnik ali uradnica lahko pred zdravniško komisijo dokazala, da zaradi svoje bolezni ali onemoglosti ne more več izvrševati svoje službe, tedaj bodo nedvomno vsakemu obolelemu uradniku ali uradnici priznali pokojnino. Seveda ta pokojnina nikakor ne bo tako velika, kakor pri tistem uradniku, ki je delal za državo ali občino dvajset, trideset ali še več let.

Prav tako se bo godilo tudi pri našem Zavarovalnem odseku. Iz sra rada bo uprava Zavarovalnega odseka vsakemu članu ali članici priznala pravico do pokojnine, primerno po tistih letih, v katerih so plačevali prispevke. In seveda, da ji ne bo mogel kdo očitati, da ravna krivično s tem, da komu morda prezgodaj priznava pokojnino, zato bo od vsakega morala zahtevati zdravniško potrdilo, da zaradi te ali one bolezni, n. pr. revmatizma, slabih oči itd. ali na splošno zaradi starostne oslabelosti ne more več izvrševati svoje službe.

Nove knjige

Streuvels Stijn-Javornik Mirko: **Hlapec Jan**. Ljubljana 1934. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broširani knjigi 40 Din, vezani 50 Din. — Pod pojmom »socialna književnost« si predstavljamo navadno slikanje življenja in trpljenja industrijskega delavstva, njegovega izkoriščanja od strani brezdušnega kapitalizma in njegovega obupnega razrednega boja. A tudi kmetiško življenje nam nudi mnogo in večkrat zelo pretresljivih socialnih motivov. Glede na to nam je tale prevod iz flamsčine še posebno dobrodošel. Saj bi bilo v njem treba prav za prav sloveniti le še osebna imena, pa bi se vsa zgodba lahko razvijala tudi kjerkoli na Slovenskem. Sto in sto takih globokih in pretresljivih žalogiger se odigrava vsak dan tudi po naših kmetiških vaseh, a jih komaj kdo opazi: Hlapcu Janu je zapustil oče bajto. Oženil se je s sosedo, tudi bajtarico, rodila sta sedem otrok, se izgarala zanje, mati je onemogla omahnila v grob, očetu so pojedli bajto in tisti košček zemlje, nato so se pa razšli po svetu, a Janu je ostala — beraška palica. To je kratka vsebina, ki pa obsega vendarle toliko najglobljega dogajanja iz živega življenja, da moramo biti prevajalcu in založnici v resnici hvaležni za to prelepo knjigo. Tem bolj, ker jo bo z enakim srčnim užitkom bral izobraženec, kakor preprost hlapec, sotrpin tega Jana. Lepo zunanjo obliko knjige še dvigajo štiri tipične flamske pokrajinske slike.

Andrej Šuster Drabošnjak: **Igra o izgubljenem sinu**. Prilika, ki jo beremo pri evangelistu Lukežu. Kar pa je v svetem pismu le označeno, je v tej igri na široko izpeljano. Vsem, ki želijo, da bi tudi ljudska igra pomagala dvigati slovensko kulturo, ki se kaže tudi v religioznih igrah, to igro toplo priporočamo. Sprejeli naj bi bravci in igravci to igro kot duhovno igro, ki naj bi bila slehernemu našemu farnemu občestvu v globoko doživetje. Saj je ves naš svet dandanes kakor izgubljeni sin. Igra mu bodi klic in vodnik k Očetu.